

Α Θ Η Ν Α,

Η Τ Ο Ι

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ΕΦΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἀριθ. 1.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1831.

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Κ Α.

Περὶ Ὀζολαίας Λοκρίδος (Ακολοθία).

Ἐξέθεσamen τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν συγγραφέων περὶ Ὀζολαίας Λοκρίδος ἀναφερόμενα, καὶ διεκρίναμεν, ὅσον ἠδυνήθημεν, τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὄρων, καὶ ποταμῶν, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὰς ἐπιτοπίαις παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας πολλάκις εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ἐκάμαμεν, μένει ἤδη καὶ ἐξετάσωμεν, καὶ εἰς ποῖα μέρη ἠπατήθη ὁ Κ. Πενεσίλης εἰς τὰς παρατηρήσεις τε.

Α. λέγει Βιβ. Ζ. Κεφ. Η. σελ. 44 ὅτι ἡ Ὀζολαία Λοκρὶς ἐκτείνεται πρὸς τὸ βορειανατολικὸν εἰς δώδεκα ὥραις δρόμος διάστημα πρὸς τὸ ὄρος ἕως εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Κηφισσοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τὸ παράλιον τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος ἕως εἰς τὸν Μόρνον, τὸ στενὸν τῆς Λιδωρικίαι, τὸν κάμπον Βελῶν παρακείμενον εἰς τὰς πρόποδας τῆς Παρνασοῦ, διὰ τῶν ὁποίων σχηματίζεται ἡ γραμμὴ τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος πρὸς τὸ μεσόγειον, δὲν εἶναι εἰμὴ τέσσαρες, ἔξ, τὸ πολὺ ἕως ὀκτῶ ὥραις διάστημα. Ἡ δὲ κοιλάς τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ὁ κάμπος τῆς Γραβιάς ἀπέχει ποτὰ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐρημμένου παράλιου, καὶ ἐκτὸς τῆς παρεμπύπτει μεταξύ ὀλοκλήρου ὁ Παρνασοῦ καὶ ὅλη ἡ ἐπαρχία τῆς Δωρίδος, καθὼς θέλομεν ἀποδείξει, ὅταν γένη λόγος περὶ αὐτῆς.

Β. σελ. 50 λέγει, ὅτι ὁ Μόρνος εἶναι ὁ Πίνδος τῆς Στραβωνος, καὶ φέρει μάρτυρα εἰς τὰς σημειώσεις τε τὸν ἴδιον συγγραφέα· ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι ἡ πρώτη μαρτυρία (676) δὲν ἀναφέρει διότις τίποτε περὶ Πίνδος, καὶ ἀπορῶ μὲ ποῖον σκοπὸν τὴν ἔβαλεν· ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρί-

τη (430, 434) ἀναφέρει περὶ τῆ ὄρεος Πίνδος, καὶ ὄχι περὶ τῆ ποταμῆ τὴν τελευταίαν (427) φαίνεται, ὅτι δὲν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ τὴν ἀναγνώσῃ μὲ προσοχὴν, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν φράσιν « Πόλις δ' ἔσχον (οἱ Δωριεῖς) Ἐρινεὺν, Βοῖον, Πίνδον καὶ Κυτίνιον ὑπέκεινται δ' ἡ Πίνδος τῆ Ἐρινεῦ. Παραρρέει δ' αὐτὴν ὀνώνυμος ποταμὸς ἐμβαλλὼν εἰς τὸν Κηφιστὸν, ἔ πολὺ τῆς Αἰλαίας ἀπῶθεν », φαίνεται καθαρώτατα, ὅτι ὁ ποταμὸς Πίνδος ὁ παραρρέων τὴν πόλιν Πίνδον, μίαν τῶν τῆς Δωρικῆς Τετραπόλεως, χύνεται εἰς τὸν Κηφιστὸν, ὅς ἐκβάλλει εἰς τὴν Κορναΐδα λίμνην ἀρκετὰ μακρὰν ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Μεταξὺ δὲ τῶν πηγῶν τῆ Μόρην ἢ τῆ Κηφισσοῦ εἶναι ὁ μέγας κλάδος τῆ Παρνασοῦ, ὅστις συνάπτεται μὲ τὴν Οἶτην κατὰ τὸν Στράβωνα. Ἐκ τῆτων νομίζω, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ μὴ διάσωμεν τὸν Πίνδον νὰ ὑπερπηδήσῃ ὄρη διὰ νὰ χυθῆ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἀλλὰ νὰ δάσωμεν τὸ ὄνομα τῆ Δάφνης εἰς τὸν Μόρνον ὅπῃ ἐδώκαμεν προηγουμένως, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἰδικόν τε, τὸν δὲ Πίνδον νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἐμβαλλῆ εἰς τὸν Κηφιστὸν μὲ τὴν ἡσυχίαν του.

Γ'. Αἱ πηγαί, λέγει σελ. 55, τῆ ποταμῆ Πίνδος εὐρίσκονται μίαν ἢ ἡμίσειαν λεύγαν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀρτοτίας μεταξύ Κοπάκι ἢ Κωφάρτσας, ἢ κατηγορεῖ τὲς παλαιὰς συγγραφὰς νομίζοντας, ὅτι ὁ Παρνασσὸς διαιρεῖ τὲς Ὀπεντίες Λοκρὲς ἀπὸ τῆς Ὀζόλας ἀλλ' ἀπατάται καὶ εἰς τὰ δύο, ἐπειδὴ ἢ αἱ πηγαὶ τῆ ποταμῆ Μόρην εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ ἔθρον μέρος, διότι παρεπιπίπτει ἡ σειρά τῆ Κόρακος εἰς τὸ μεταξύ, καὶ ἡ θεωρία τῶν παλαιῶν εἶναι ὀρθοτάτη, ἐπειδὴ ταύτην ὁ Παρνασσὸς χωρίζει τὲς Ὀζόλας ἀπὸ τῆς Ὀπεντίες Λοκρὲς, οἱ ὁποῖοι ἐκατοικῶσαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ταλαντίς, καθὼς θέλομεν ἀποδείξει.

Δ'. Ἀποσιωπῶ πλῆθος ἄλλα λάθη, τὰ ὁποῖα φαίνονται εἰς τὰ ἐπιμένα· οἱ ν τὴν ἀσυνήθη γλώσσαν, ὅπῃ λαλῶν οἱ Δωριεῖς, καὶ τὸν ποταμὸν Κότθρι, πράγματα διόλου ἀνύπαρκτα, καὶ σημειῶ τὰ ἔξης ὡς περιεργα. « Τὸ τμήμα Μαλαδρίνον, (λέγει σελ. 58) τὸ ὁποῖον περατοῦ τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα πρὸς ἀνατολὰς, ἀρχιῶν εἰς τρεῖς λεύγας περιπε ἀπο Ναύπακτον πλησίον τῶν νήσων Τριζονίων διὰ τῆς ἐπαρχίας Κεκκοῦρι, ἵνομα, τὸ ὁποῖον φαίνεται νὰ παράγεται ἀπὸ τὸ Κῆρος, γῆν ἀνήκωσαν εἰς τὲς Φωκιδίους, οἱ ὁποῖοι ἐξεστίαζαν ἐκεῖ ἕνα ναὸν ἀφιερῶμενον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα », Ὅλον τῆτο εἶναι πλάσμα δύσμερον τῆς φαντασίας τῆ Κ. Πεκκεβίλς, ἐπειδὴ ὄνομα Κεκκοῦρι δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἤκωσε, φαίνεται κακῶς τὸ τερικὸν σιομα τῆς ἐπαρχίας Κελκοῦξερι, καὶ ἠθέλησε νὰ παρᾶξῃ τὴν Τερικὴν λέξιν ἀπὸ ἀνύπαρκτον γῆς Κῆρος

Ἑλληνικὸν ὄνομα. ἠθέλησε νὰ τοποθετήσῃ καὶ τὴν Τυλοφῶνα εἰς τὰ μέρη τῆ Ἀνεμοκαμπίς, ὅπῃ δὲν πρέπει νὰ ἦτον, ὡς παρατηρήσαμεν, ἀλλὰ δὲν ἦτον δίκαιον νὰ πλάσῃ καὶ ποταμὸν παραρρέοντα τὰ τεῖχη τῆς, ὅπῃ ποταμὸς δὲν ὑπάρχει, ἔτε τὸν μικρὸν ῥυακα, τὸν διαβαίνοντα ὑποκάτω τῆς πόλεως Μαλαδρίνης, ἢ μάλλον σχίζοντα τὸν κάμπον Βελᾶς ἢ ἐνέμενον μὲ τὸν Μόρνον εἰς τὸ στενόν, ὀνομάζων Ἰλαμον νὰ τὸν ὑπερβιάσῃ ἀπὸ τὴν σειράν τῶν ὄρεων τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, καὶ νὰ τὸν χύσῃ εἰς τὸ παράλιον.

Ἀφ' ἔ ἔβαλε λαθησμένους βάσεις εἰς τὰς τοπογραφικὰς παρατηρήσεις τε, ἦτον ἀδύνατον βέβαια νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐρυλίχης, πόθεν ἐγένετο, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἐδικὴν μας ἐκθεσιν διακρίνεται καθαρώτατα διὰ τῆτο λέγει (σελ. 61.) « Ἀλλὰ δὲν δύναται τις εἰμὴ νὰ πλάσῃ εἰκασίας προσεγγιζέσας εἰς τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς θέσεως τῶν Μυωνίων, Ἰπῶν, Πέων, Μεσαπίων, Τριταμέων ἢ ἄλλων λαῶν ἀπαραριθμημένων παρὰ τῆς Θεκυδίδος καὶ Πλίνιος, τῶν ὁποῖων ἠθέληεν εἶναι δυσκολώτατον νὰ εὐρησθῆ τὴν θέσιν τῶν κωμοπόλεων τῶν, καθὼς σοχάζομαι. »

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Ἱστορικὸν κατὰ παράδοσιν τοῦ μακαρίτου Κ. Κοσμά.

Μπαλάνης διδασκάλου τῶν Ἰωαννίνων.

Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν Θωμᾶ τῆ τυράννου δεσπότη (Δῆκα) Ἰωαννίνων, ἢ τῆ δεσπότη Ἀργῆς Σπάτα, ἢ τῆ διαδόχου Θωμᾶ τῆ ἀπὸ Κεφαλληνίας Ἰζάν τῆ δεσπότη, ἐπειδὴ ἔμεναν τὰ Ἰωάννινα, ἢ ὅλας αἱ πόλεις, ὅπῃ ὑπέκοντο εἰς αὐτὰ δίχως ἀνθέντην, καὶ ἐπειδὴ οἱ Τῆρκοι εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἦταν δυνατοί, καὶ ἐφοβέριζαν τὰ Ἰωάννινα, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ Φερμαίν τῆ Σινάν πασιᾶ (α), ἀπεφάσισαν νὰ ὑπὸταχθῆν εἰς τὲς Τῆρκες. Καὶ ἀφ' ἔ ἔκαμαν συμβῆλιον οἱ ἀρχόντες τῶν Ἰωαννίνων, ἐκλεξάν τέσσαρας πρέσβεις νὰ πηγάμην εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Βεζύρη τῆς Τερκίας ὀνόματι Χαλήλ πασιᾶν ἐκλεξάν ἀπὸ τὴν Φαμελιᾶν τῆ Δεληπαρᾶ (αὐτὴ ἢ Φαμελιᾶ σώζεται ἀκόμη εἰς τὰ Ἰωάννινα, ὅμως ἐτέρκευσε· φαίνεται δὲ νὰ ἦταν ἐκ τῆ γένους τῶν Κομνηνῶν, ἐπειδὴ εὐρῆκα εἰς τὸν Χωνιάτην Νικήταν, ἱστορικὸν Βυζαντινὸς, νὰ ἀναφέρει διὰ κάποιον Γεώργιον Δεληπαρᾶν Κομνηνῶν) ἕναν Σερμπάνον (τῆ

(α) θέλει ἐκδοθῆ ἀκολουθίως.

τῆς σώζονται πέντε θυγατέρες ὑπανδρευμένας, αἱ τρεῖς εἰς Μέτσοβον, καὶ αἱ δύο εἰς τὰ Ἰωάννινα, ἡ μία μὲ τὸν Σάβαν, καὶ ἡ ἄλλη μὲ τὸν Κομπατῆν, ἕναν παπέλην, καὶ ἄλλον ἕνα, ὅπῃ δὲν σώζεται τὸ ὄνομά τε, καὶ ἔτοι ἐσυμφώνησαν μὲ τὸν ῥηθέντα Βεζύρην νὰ πληρόνεν μοναχὰ ἕνα ζερε (110 παραδῶν Φλωρί) τὸ σπῆτι, ἤφεραν μαζίτες καὶ ἑπτὰ Τέρκες διὰ σημεῖον ὑποταγῆς. Μετὰ τὴν πρεσβεΐαν τῶν ἀρχόντων, ἐπῆγαν καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀρμάτων, ὅπῃ ἦταν εἰς τὴν δάλευσιν τῶν Δεσποτῶν, καὶ ὡς φαίνεται, ἦτον τότε ἡ ἰδία νομοθεσία τῆς Τερκίᾶς, ἐπειδὴ εἶχαν Σπαῖδες Τιμαριώτας, ὅπῃ ἐπαρῆσαν τὸ δέκατον ἀπὸ τῆς ὑπὸ κῆρας, ἦγεν ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῆς γῆς ὅπῃ ἐδάλευαν οἱ ὑπῆκοοι. Ἀφ' ἧ καὶ ἔτοι οἱ Σπαῖδες ἐπῆγαν εἰς Θεσσαλονίκην εἰς τὸν Βεζύρην, ἐσυμφώνησαν, ὅπῃ οἱ στρατιωτικοὶ αὐτοὶ ἄνδρες νὰ ἔχεν ὅλα τὰ προνόμια, τὰ ὅποια εἶχαν εἰς τὸν καιρὸν τῶν δεσποτῶν Χριστιανῶν, δηλαδὴ νὰ ἔχεν τὰ τιμαριώτας, νὰ παίρνευ τὸ δέκατον, καὶ τὸ ἐπαρῆσαν, ἢ τὰ συμφωνημένα καὶ συνηθισμένα ἀπὸ τὰ τιμαριώτας, καὶ εἰς κάθε καιρὸν, ὅπῃ ἔχει πόλεμον ὁ Σουλτάνος, νὰ πηγαίνεν εἰς τὴν δάλευσίν τε εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐτῆ ἐπῆγαν εἰς ὅλας τὰς πολέμους δύο σχεδὸν αἰῶνας. Ὅταν ἔρχονταν βασιλικὴ προσαγὴ νὰ εἰσπρατῶν διὰ τὸν πόλεμον, εἰδοποιεῖσεν ὁ Ἀλαϊμπης τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὰς πέριξ ἐπαρχίας, ἦγεν τὸ Δέλβινον, Ἄργυρέκαστρον, Παραμυθίαν, Κόνιτσαν καὶ ἄλλας τόπους, καὶ ἐμαζώνονταν ὅλον τὸ τάγμα τῶν Τιμαριώτων εἰς Ἰωάννινα, καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἐκινῶσαν ὅλοι μὲ τῆς σημαίας τῆς Ἁγίας Γεωργίας, καὶ φθάνοντας εἰς τὸ ὄρος τῆς Πίνδος πρὸς τὸ Μέτσοβον, ἐμάζωναν, τῆς Χριστιανικῆς σημαίας, καὶ ἀνοίγαν τῆς Τερκικῆς.

Εἰς ὅλας τὰς πολέμους, ὅπῃ ἐπῆγαν οἱ Χριστιανοὶ Σπαῖδες, πάντοτε ἐνίκησαν, καὶ ἔκαναν πολλὰς ἀνδραγαθίας, καὶ πολὺ ἐφθονῶνταν ἀπὸ τῆς Τερκικῆς. Κατὰ τὸ 1620 ὅπῃ ἀρχισεν ὁ πόλεμος τῆς Σουλτάνου κατὰ τῆς Περσίας, καὶ ἐδάσαξε σχεδὸν ἕως τὰ 1650 ἐπῆγαν καὶ οἱ Χριστιανοὶ Σπαῖδες τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν, ὅπῃ παρὰ ἡμᾶς ἐπάμεν, καὶ ἦταν ὡς δώδεκα χιλιάδες. Ἀφ' ἧ ἐγένετο ἡ μάχη, ἐνίκησαν οἱ Πέρσαι τὰς Τέρκες, καὶ τῆς ἐχάλασαν τότε οἱ Χριστιανοὶ Σπαῖδες, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχαν ἔμνη ἀκόμη εἰς τὸν πόλεμον, ἐλέποντας τὸν χαλασμὸν τῶν στρατευμάτων τῆς βασιλείας τῆς, ἐμαζώχθησαν ὅλοι, ἐπαρκαλέσαν μὲ κατάνυξιν τὸν ὕψιστον καὶ τρισυπόστατον Θεὸν τῶν Χριστιανῶν νὰ τῆς βοηθήσῃ, ἔβγαλαν τῆς Τερκικῆς σημαίας, καὶ ἀνοίξαν τῆς Χριστιανικῆς, καὶ ὤρμησαν ὡσάν τὰ λεοντάρια ἐναντίον εἰς τῆς Πέρσας, οἱ ὅποιοι ἐκινήθησαν τῆς Τέρκικῆς, τῆς ἐχάλασαν, τῆς διεσκόρπισαν, καὶ τῆς ἐκνήγησαν διὰ δύο τρεῖς ἡμέρας τόπον· τότε γυρίζοντας

ἀπὸ τὴν νίκην εἰς τὸ στρατόπεδον, ἢ ἀλησμόνησαν, ἢ ἀπὸ ἐνθεσιασμῶν δὲν ἔμασαν τῆς Χριστιανικῆς σημαίας, ἀλλὰ μ' αὐταῖς ἐπαρῆσιάζθησαν ἐμπροσθεν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Βεζύρης· καὶ ὁ Βεζύρης τῆς ἐκαλοδέχθηκε, τῆς ἐπαρῆσε, καὶ τῆς ἐφιλοδώρησε, ἐλυπήθηκεν ὅμως ἡ ψυχὴ τῆς διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν Χριστιανῶν Σπαίδων ἐχόντων τῆς Χριστιανικῆς σημαίας, καὶ τότε διὰ πολιτικὸν μῆτε ἔπε, μῆτ' ἐνέργησε τίποτε, ἀλλ' ἀφ' ἧ ἐγένετο εἰρήνη μὲ τῆς Πέρσας, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βασιλεύσαν ὁ Βεζύρης, ἐδιηγῆθηκε τῆς βασιλείας καὶ τῆς βουλευτηρίας τὰ ἡρωικὰ κατορθώματα τῶν Χριστιανῶν Σπαίδων, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐπολέμησαν μὲ τῆς Χριστιανικῆς σημαίας ὑψωμέναις. Ὁ φθόνος καὶ τὸ μῖσος τῶν Τερκῶν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐναμένον μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς ἐκαμενὰ συμβουλευθῆν πολλὰς φορὰς περὶ τῆς, τέλος πάντων ἀποφάσισαν νὰ μὴν εἶναι πλέον Χριστιανοὶ μὲ ἀρματα καὶ Σπαῖδες, λέγοντας, ὅτι ἂν τῶρα ἐκαμεν δάλευσιν τῆς βασιλείας, αὐρεῖον ἠμπορῶν νὰ ἀποσατήσεν, καὶ τὶ κάνομεν ὑσερα. Καὶ ἔως ἐξέδωκεν ἡ βασιλεία Φερμάνι, ὅπῃ πλέον Χριστιανὸς Σπαῖς νὰ μὴν ἦναι, καὶ ὅποιος θέλει νὰ τερκεύσῃ, αὐτὸς ἔχει καὶ τὸ τιμαριῶτε. Τῆτο μανθάνοντες καὶ ἀκούοντες οἱ Χριστιανοὶ Σπαῖδες ἐσυγχύσθησαν ὅλοι, καὶ ἐλυπήθησαν, καὶ πολλοὶ ὄντες μὲ πλέσια τιμαριῶτα καὶ δόξαν, διὰ νὰ μὴ τὰ χάσεν καὶ δυσυχῆσεν καὶ νὰ μὴν ὑσερηθῆν καὶ τὴν δόξαν, ἀποφάσισαν καὶ ἐτέρκευσαν πολλοὶ Ἰωαννίται, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης ἐπαρχίας, καὶ τότε φαίνεται νὰ ἐτέρκευσε καὶ ὁ Δεληπαρᾶς. Λέγουν πρὸς τῆτοις, ὅτι δὲν ἐτέρκευσαι ὀλόκληρης ἡ Φαμελιᾶς, ἀλλὰ κατὰ πρῶτον διὰ οἰκονομίαν ἐτέρκευσεν ἕνας ἀπὸ κάθε Φαμελιᾶν, καὶ μὲ τῆτο ἐφύλαξαν τὰ τιμαριῶτα καὶ τὰ εἰσοδήματά τε. Ὁ ἰδιος Ἱεροδιδάσκαλος Κοσμᾶς Μπαλάνος ἔλεγε, ὅτι καὶ ὁ Ἀσλάμπης δὲν ἦταν ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα (α), ἀπὸ Βεῖτσαν τῆς Ζαγοριῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Σπαίδων· ἐκ τῆς ὁποῖε συναγεται, ὅτι οἱ περισσότεροι Τερκοὶ τῶν Ἰωαννίνων εἶναι ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα, καὶ ἀπὸ τῆς Σπαίδος, ὅπῃ ἐτέρκευσαν.

Ὅσοι δὲ τῶν Ἀρχόντων τῶν καὶ Ζαΐμιδων λεγομένων ἔμεναν δυσυχεῖς καὶ πτωχοὶ, διὰ νὰ ἠμπορέσεν νὰ ζήσεν, ἔβαλαν τὰ παιδιὰ τε καὶ ἔμαθαν τῆς τῆσαι, καὶ ἄλλοι ἐδόθησαν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὁ Σερμπάνος καὶ Σεργαδῆς, οἱ ὅποιοι δὲν ἠθέλησαν νὰ τερκεύσεν, ἔβαλαν τῆς υἱῆς τῆς καὶ ἔμαθαν τὴν χρυσοχοικὴν τέχνην, καὶ ἔγεναν ἐπιτηδεύοντες τεχνίται. Ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον οἱ Καλαρῶνται χρυσοκοῖ, ὅπῃ δάλευεν τὴν σφουρισμένην τέχνην μὲ ἐκεῖνα τὰ στρα-

(α) Καὶ τὴν περὶ τούτου ἱστορίαν θέλομεν ἐκδώσει ἀκολουθῶς.

τὰ λελάδια μὲ σχέδια, Σεγδορίτα λελάδια τὰ ὀνομάζον, καὶ αὐτὴ ἢ τέχνη τῆ Σεγδορῆ ἀπέρασε καὶ εἰς τὰς Καλαβρυτιώτας χρυσικὰς, καὶ σώζεται ἕως τὴν σήμερον.

Τῆ Σερμπάνε καὶ τῆ Σεγδορῆ αἱ οἰκογένειαι εἶναι αἱ πλέον εὐγενεῖς τῶν Ἰωαννίνων, καὶ πάντοτε ταῖς εἶχαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν. Καὶ μὲ ὅλον ὅπε μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου ἐπλέτισαν διάφοραι ἄλλαι οἰκογένειαι, μὲ ὅλον τὸ ἀπὸ τῆ Σερμπάνε καὶ Σεγδορῆ τὴν οἰκογένειαν ἐγίνοντο προεσοὶ τῶν Ἰωαννίνων, ὡς οἱ εὐγενέστεροι τῆ τότε καὶ ἕως σχεδὸν τὰς 1700 ἐπροέβουσαν αὐταῖς αἱ Φωμηλιάς. Γὰρ αὐτὰς πληροφορίας ἔδωκε κάποιος Χριστόδουλος Ντελής χρυσικὸς Καλαβρυτιώτης αὐτὸς ἐδιηγέτο, ὅτι ὁ πάππος τε καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆ πάππε τε ἦσαν δέλοι καὶ μαθηταὶ εἰς τὸν Σερμπάνον καὶ Σεγδορῆν, ἀπὸ τῆς ὁποῖας ἐμαθῆν καὶ τὴν χρυσοχοικὴν τέχνην καὶ τὴν ἐμετάδοσαν εἰς διαφορὰς εἰς τὸ χωρίον. Καὶ ἐπειδὴ ἦσαν προεσοὶ τῆς πόλεως οἱ ἐξηθέντες Σερμπάνος καὶ Σεγδορῆς, ἔκαμαν εἰς Καλαβρυτάς καὶ τὰς δέλας τῆς καὶ μαθητὰς τῆς προεξῆς, τὸν Ἀθανάσιον Ντελῆν, καὶ μετὰ τὴν δύναμιν τῶν αὐθεντῶν τῆς ἔκαμαν αὐτοὶ τὰς μύλας, καὶ τὰ μαντάνια εἰς τὸ ποτάμι καὶ εἰς τὴν χώραν, τὰ ὅποια τὰ ἔχον τὰρῶα οἱ ἐγγινοὶ τῆς καὶ δυσέγγινοὶ τῆς.

Τῆτὴν τὴν ἰσορίαν τὴν ἐδιηγῆθη καὶ ὀμακαρίτης Νικόλαος Γλυκὺς εἰς Βενετίαν, ὅπε ἀπέθανεν εἰς τὰς 1790 ὄντας 114 ἐτῶν, τόσον διὰ τὸ παιδομάζωμα, ὡσάν καὶ διὰ τὰς Σπαιίδες, ὅπε ἐτέρκευσαν καὶ μάλιτσα ἐπρόσθεσεν, ὅτι καὶ οἱ ἐδικοί τῆ πρόγονοι ἦσαν ἀρχόντες Ζαίμιδες καὶ Τιμαριῶται, καὶ μετὰ τὸ θέσπισμα τῆς ἐξώσεως τῶν Χριστιανῶν Σπαιίδων, διὰ νὰ μὴ χάσεν οἱ παππῆδες τὸ τιμαρί τῆς, ἐτέρκευσεν ἕνας ἀδελφὸς τῆ πάππε τε, λέγωντας, ὅτι ἀπὸ τὴν Φυλῆν αὐτῆ σώζονται ἀπόγονοι, καὶ εἶναι κάποιος Ἀλήμπης, τὸν ὅποιον ὁ μακαρίτης ἔλεγεν ἐξάδελφόν τε, καὶ ὅς τις ἦταν ὁ πατέρας τῆ Μεχμέτ ἐφένδη. Ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθη καλὰ (λέγει) μετὰ τὸν ἐξηθέντα Μεχμέτ ἐφένδη, τὸν ἐρώτησε διὰ τὴν γενεαλογίαν του, καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη καὶ αὐτὸς καὶ τὸ παιδομάζωμα, καθὼς καὶ τὸ τέρευμα τῶν Ζαίμιδων καὶ Σπαιίδων Χριστιανῶν. Διὰ τῆς προγόνους τε ὅμως ὅτι ἦτον ἀπὸ τῆς Σπαιίδες, ὅπε ἐτέρκευσαν, ὄντας δεισιδαιμονέστατος Τῆρκος, τὸ ἀρήθη, ἐξηγῶντάς το ἀλλίως, μετὰ τὸ νὰ μὴν ἠθελε νὰ κατάγεται ἀπὸ Χριστιανὸς, ὅτι τὰ ἅλα εἶναι ἐδικοί τῆς Φυλῆς τῆ Γλυκῆ, ὅχι ὅμως ἀπὸ πατέρα, ἀλλ' ἀπὸ μητέρα, καὶ ἐπλαθε τὸ δένδρον τῆς γενεαλογίας τε ὡς ἀκολούθως.

Ὅτι ὅταν οἱ Ἰωαννῖται ἐπαρῶθησαν εἰς τὰς Τῆρκας μετὰ τὸ μέσον τῆ Χαλῆλ πασιᾶ, ὅταν ἦτον εἰς Θεσσαλονίκην, ὡς ἀνωτέρω εἶπαμεν,

καὶ ἤφερσαν οἱ Ἰωαννῖται πρέσβεις τὰς ἑπτὰ Τῆρκας, ὁ ἕνας ἀπὸ τῆς ἑπτὰ ἦτον ὀπροπάππος τε, καὶ αὐτὸς ἐπῆρε γυναῖκα μίαν θυγατέρα τῆ Γλυκῆ, ἐξ ἧν κατάγεται αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά τε. Οἱ Ἰωαννῖται Τῆρκοὶ διηγῶνται καὶ τὴν ἐφεξῆς ἰσορίαν τὴν μυθώδη περὶ τῶν ἑπτὰ πρωτοελλόντων Τῆρκῶν εἰς Ἰωάννινα ἔτσι ὄντες νέοι καὶ ἀνύπανδροι ἐζητῶσαν νὰ ὑπανδρευθῆν εἰς Ἰωάννινα, καὶ μετὰ τὸ νὰ μὴν τῆς εἶδαν οἱ Χριστιανοὶ ταῖς θυγατέρας τῆς, ἀποφάσισαν νὰ ταῖς πάρηνσαν φανικῶς. Καὶ μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ εὐγαμῶν αἱ γυναῖκες μετὰ ταῖς θυγατέρας τῆς ἀπὸ τὸ κάστρον εἰς περιδιάβασιν, ἢ καθὼς ἄλλοι λέγουσι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἐχύθησαν οἱ ἑπτὰ Τῆρκοὶ, καὶ ἀρπάξον ἀπὸ ἕνα κορίτσι ὁ καθεὶς, τὸ ἐσκέπασε μετὰ τὸ ἀπανωφίρι τε, ὡς μέλωμα, κατὰ τὴν συνήθειάν των, καὶ τὸ ἐπῆρεν εἰς τὸ σπῆτι τε, καὶ ὁ τόπος αὐτὸς ὀνομάζεται, ὡς λέγουσι, καὶ τὴν σήμερον Ἐφτάμπελας. Αὐτὰ ὅμως εἶναι παραμύθια, ἐπειδὴ οἱ ἑπτὰ Τῆρκοὶ εἰς ταῖς ἀρχαῖς τέτοιαν ἀταξίαν δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κάμνουν, ἐν ᾧ οἱ Χριστιανοὶ ἔχον τὰ ἄρματα καὶ τὸ φρέριον εἰς τὸ χέρι, ὡς Σπαιίδες ὅπε ἦταν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ.

Περὶ Μελισσῶν (Ἀκολοθία.)

Διοίκησις καὶ ἐργασία τῶν Μελισσῶν.

Πλησιάζοντας ἡ ἀνοιξίς, αἱ μέλισσαι παρέρχονται τὰ κρηνιά τῆς, ἐβγάδουν ἔξω τὰ ἀποβῆμμένα καὶ ἀχρηστὰ αὐγά, καὶ ταῖς ψόφιας μέλισσαις, ἐκ τῶν ὁποῖων μέγας ἀριθμὸς εὐρίσκεται κάποτε εἰς τὸν πᾶτον τῆ κρηνίε, κόπτειν ἀπὸ ταῖς κρηνιῶν ταῖς μεχλιασμέναις ἢ διαφθαρεμέναις ἀκρας, καὶ ταῖς πολλὰ ξηραῖς, ὅπε δὲν ἠμποροῦν νὰ κρατήσεν τὰ αὐγά, τὸ μέλι καὶ τὴν ὕλην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν μέλει νὰ κατασκευαθῆ τὸ κρηι, καὶ τὰ ἐβγάδουν ἔξω ἀπὸ τὸ κρηνι, διὰ νὰ μὴ συνάξεται ἀκαθαρσία καὶ σῆψις. Καὶ ἐπειδὴ ἡ λεγομένη πρόπολις (ὕλη τις ἐπιπλώδης χρώματος κοκκινωτῆ) μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀλείφειν ἀπὸ μέσα τὸ κρηνι τῶν, καὶ κλείειν ταῖς χαραμάδας, ἢ μικράς τε τρύπας, λαμβάνει συχρᾶ τὸν χειμῶνα μίαν κακὴν μυρῶδιαν, τὴν ἀνοιξί τὴν ζῦεν καὶ βάζειν ἄλλην νωπῆν. Εἰς κοντολογίαν, δὲν ἀφίνειν τίποτε ἄλλο μέσα εἰς τὸ κρηνι τῶν, εἰμὴ αὐγά, μέλι, ὕλην διὰ κρηι καὶ κρηι καμῶμενον.

Ἀφ' ἧς παρέρχονται καλὰ καλὰ καὶ ἐτοιμάσεν τὸ κρηνι τῶν, τότε πλέον ἐβγαίνεν εἰς ταῖς πεδιάδας διὰ νὰ βάλλεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπε τὸν χειμῶνα ἐξώδευσαν. Πρῶτον ὅμως φροντίζεν διὰ τὴν γέννησιν, καὶ ἐπομέσως διὰ τὴν συνάξιν τῆς τροφῆς.

Ἡ Φιλοπονία τῶν μελισσῶν ἔστι τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν βλέπει κάμμιαν νὰ εὐρίσκειται χωρὶς ὑπηρεσίαν κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὴν περίσασιν, καὶ ὅσας εἶναι ἀκαμάτραις καὶ δὲν ἐργάζονται, ταῖς Φονεύει, ἢ ταῖς διώχων ἀπὸ τὸ κρηνί. Αἱ γερότισταις ἀφ' ἧ ἀδυνατήσων καὶ δὲν ἠμπορῶν νὰ ἐργασθῶν, ἐβγαίνων τυχαί μοναχαῖς των διὰ νὰ ψοφήσων ἔξω ἀπὸ τὸ κρηνί.

Ὅσας εἶναι νέας καὶ γεραῖς, μόνον τὴν νύκτα, ἢ ὅταν ἦναι κακοκαιρία, ἀναπαύονται, καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀναπαύσεώς των εἶναι νὰ μαζεύονται εἰς σχῆμα κεβαριῆ, ἢ σεφανιῆ, ἔχουσαι συναλλήλως περιπεπλεγμένους τὰς πόδας.

Μερικαῖς Φοραῖς τὸ Φόρτωμα, ὅπῃ κοβαλῶν ἀπὸ τὰς πεδιάδας εἶναι τόσον βαρὺ, ὥστε ὑποκάτω εἰς τὸ βάρος χάνονται καὶ ὅταν δὲν εὐρίσκειν ἐκεῖ πλησίον των ἀνθη, τότε πηγαίνων ζητῶντας καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας μακρὰν καὶ τῆτο γνωρίζεται ἀπὸ τὴν σκόνιν πολλὰ μακρινῶν ἀνθῶν τὴν ὁποίαν βλέπει κάνεις ἐνίστε νὰ φέρων εἰς τὸ κρηνί των. Ὅταν εὐρίσκειν κάμμιαν καλὴν βοσκὴν, τότε ἄλλαις συνάζων ὕλην διὰ κηρί, ἄλλαις μέλι, ἢ τὰ κοβαλῶν μαζί εἰς τὰς κοινὰς ἀποθήκας, ἀφ' ἧ λάβων τὸ ἀρκετὸν διὰ τὴν τροφὴν των, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πηγαίνων εἰς τὴν ἰδίαν βοσκὴν, ἕως ὅτε εὐρίσκειν εἰς τὰ ἀνθη τὴν χρῆσιμον εἰς αὐτὰς ὕλην. Ἀπὸ τὴν ἀφάρεσιν ὅμως τῆς ὕλης ταύτης ἐδεμια βλάβη προξενεῖται εἰς τὰς καρπὰς ἢ τὰ ἀνθη.

Ἐκεῖνας ὅπῃ δὲν πηγαίνων τελείως εἰς τὰ ἀνθη, πηγαίνων ζητῶντας τὴν πρόπολιν διὰ νὰ συγκολλήσων μ' αὐτὴν τὰς κηρήθεας, νὰ χρίσων τὸ ἔσθων τῶ κρηνίου, καὶ νὰ σκεπάσων τὰ χοντρά ἔντομα, τὰ ὁποῖα Φονεύοντας μὲ τὰ κεντρία των, δὲν ἠμπορῶν νὰ τὰ σηκώσων διὰ νὰ τὰ ἐβγάλων ἔξω αὐτὰ δὲ εἶναι τὰ σαλιγκάρια ἢ ἄλλα τοιαῦτα ζῴδια, τὰ ὁποῖα τρυπῶνων μέσα εἰς τὸ κρηνί, καὶ τὰ βαλσαμώνων διὰ νὰ ἐπῆμεν ἔτω, διὰ νὰ μὴ σαπίσων καὶ προξενήσων δυσωδίαν.

Αἱ προμηθεύτριας, ἦγον ἐκεῖνας, ὅπῃ ἐβγαίνων εἰς τὰς πεδιάδας διὰ νὰ συνάζων τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὰς ἐργασίας των, ἐπιτρέφων μὲ τὰ Φορτία των μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν πηγαίνον ἐρχονται πολλὰς Φοραῖς ἀναλόγως μὲ τὰς δυνάμεις των, τὸν καιρὸν καὶ τὸ μέγεθος τῶ ὁρόμου.

Ἐν ὅσῃ διαρκεῖ τὸ ψύχος τῆς ἀνοιξέως, ἢ τῶ Φθινοπώρου αἱ μέλισσαι δὲν εὐγαίνων ἀπὸ τὸ κρηνί τους πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καὶ ἀμβραίνων ὀπίσω πρὶν τῆς δύσεως. Ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ἀνοιξέως, καὶ ἀμβραίνων ὀπίσω πρὶν τῆς δύσεως τῶ καλοκαιριῆ ἡμέρας, ἐβγαίνων μετὰ μίαν

ὥραν τῆς αὐγῆς, καὶ ἐπιτρέφων ὅταν σεβρῶπῶν. Πάντοτε δὲ πρὶν ἔβγων ἔξω εἰς τὰς πεδιάδας αἱ τρεῖς ἢ τέσσαρες πρώταις μέλισσαι, αἱ ἑποῖαις ἐβγαίνων τὸ πρῶτῷ, φαίνεται ὅτι ἐβγαίνων διὰ νὰ προειδοποιήσων ταῖς ἄλλαις, ἂν ἦναι καλὴς ὁ καιρὸς διὰ νὰ πηγαίνων ἀνθολογήσων. Ἐπειδὴ, ἂν δὲν τὸν νομίσων καλὴν, γυρίζειν ὀπίσω χωρὶς βοήν, καὶ τότε ἄλλαις πιάων τὰς διαφορὰς ἐργασίας των, ὅπῃ ἔχων μέσα εἰς τὸ κρηνί. Καὶ ἐν τούτῳ ὅμως ἐβγαίνων πάλιν μερικαῖς ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, διὰ νὰ παρατηρῶν τὴν μεταβολὴν τῆς ἀτμοσφαιρας· καὶ ἂν νομίσων ἀρμόδιον τὸν καιρὸν διὰ νὰ ἔβγων, ξαναεμβαίνων κτυπῶντας τὰς πτερέγας εἰς τὸν πάτον τῶ κρηνί, καὶ τότε αἱ μέλισσαι προετοιμάζονται ν' ἀναχωρήσων.

Ἀπ' ἐκεῖνας, ὅπῃ μένων μέσα εἰς τὸ κρηνί, ἄλλαις διώχων ταῖς σφήκαῖς, τὰ σιερένια καὶ ταῖς ξίνας μέλισσαι, καὶ κάθε ἔντομον ὅπῃ ἠθελε νὰ ἔμβῃ μέσα· ἄλλαις ξεφορτίνων ταῖς συντρόφισσάς των, ὅπῃ ἐρχονται ἀπὸ τὰς πεδιάδας μὲ τὴν ὕλην τῶ κηρί, καὶ τὴν μετακομίζων εἰς τὰς ἀποθήκας, ἢ τὴν τρώγων διὰ νὰ τὴν μεταποιήσων διὰ τῶ σμάχων των εἰς ἀληθῆς κηρίον, καὶ νὰ κάμων μὲ αὐτὸ τὰς κηρήθεας.

Εἶναι καὶ ἄλλαις, αἱ ὁποῖαις πατρύων τὸ κρηνί, χρίζων μὲ τὴν πρόπολιν τὰ ἔχοντα χρίσεως ἀνάγκην, καὶ καταγίνονται νὰ σερεώσων, νὰ ἐξομαλίσων, νὰ μετασχηματίσων, νὰ αἰξήσων, νὰ μακρύνων, νὰ πυκνώσων, ἢ νὰ ὀλιγοσεύσων τὰς κηρήθεας κατὰ τὴν ἀνάγκην των, ἐπειδὴ ἐνίστε τὰς ὀλιγοσεύων, διὰ νὰ γενήσων τὰ αὐγάτης ἡ βασιλίτσα, καὶ ἄλλοτε τὰς πυκνῶνων διὰ νὰ βάλων τὸ μέλι. Ἄλλαις χύνων μέσα εἰς τὰς τρύπας τῶν κηρηθεῶν, ὅπῃ εἶναι μικρὰ μελισσόπελα εἰς εἶδος σκαλήκων, τὴν ἀναγκαῖαν εἰς αὐτὰ τροφὴν διὰ νὰ αὐξήσων· καὶ τῆτο εἶναι εἶδος ἀφρῆ ἢ χυλώδες τινοσ ὕγρῶ. Ἄλλαις φράζων ταῖς τρύπαις, ὅταν τὰ σκαλήκια ταῦτα ἦναι κοντὰ νὰ πτεροφυήσων, καὶ ἄλλαις ταῖς ξεφράζων, ὅταν μετασχηματισθῶσων εἰς μικρὰς μέλισσαις.

Εὐρίσκονται καὶ μερικαῖς, ὡς ἐβρέθη, αἱ ὁποῖαις συνοδεύων τὴν βασιλίτσαν, τῆς ὁποῖας ὅλη ἡ ἀσχολία εἶναι νὰ περιέρεχεται ταῖς τρύπαις τῶν κηρηθεῶν διὰ νὰ εἰσάγῃ τὰ αὐγάτης.

Οἱ ἀκαμάταις δὲν κάμων κάμμιαν ὑπηρεσίαν· καὶ μέσα εἰς ἕνα κρηνί δὲν χρησιμεύων εἰς ἄλλο εἰμὴ εἰς τὴν τεκνογονίαν τῆς βασιλίτσης.

[Ἀκολουθεῖ.]

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γεννοῦν πολὺ τὸν χειμῶνα αἱ ὄρνιθες.

Διάλεξι μερικαῖς ἀπὸ ταῖς ὄρνιθαῖς σε ταῖς καλλήτεραις καὶ νεώτεραις

ἔπειδή αἱ παλαιαῖς, δηλ. τεσσάρων ἢ πέντε χρόνων, δὲν χρησιμεύον πλεον εἰς ἄλλο, εἴμὶ νὰ πωληθῆν, ἢ νὰ μαγειρευθῆν), κλείσασιν εἰς ἓν μέρος ζεσόν, εἰς κατώγι δηλ. ἢ ἀχῆρι, διὰ νὰ μὴ ταῖς τρώγῃν αἱ ἄλλαι τὸ φαγίτης· ἐκεῖ μέσα ἄς εὐρίσκηται πάντοτε ἡ κοπριά ζεσῆ. Δίδεται κριθάρι ζεσόν μισοβρασμένον, ἀραποσίτι, ψίχαν ψωμίς, χόρτα ἢ ὀπωρικά λιανισμένα, καὶ κοσκινίδια κάθε εἶδος γεννημάτων. Ἄν θέλῃς νὰ ταῖς κάμῃς νὰ ζεσάθῃν καὶ περισσότερον, δίδεται καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν κανναβερι, ἢ σπόρον τσικνίδας, ὅταν εἶναι εἰς τὸν καιρὸν τε, ἢ καὶ τὴν ἰδίαν τσικνίδα ζηραμένην ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι καὶ βρασμένην μὲ νερόν. Ἡ τροφή αὕτη συχνοδιδόμενη ἤμπορεῖσε νὰ προξενήσῃ καὶ μεγαλητέραν θερμότητα.

Μερικοὶ, διὰ νὰ κάμνῃ ταῖς ὀρνίθαις νὰ γεννῶν πολὺ τὸν χειμῶνα, ταῖς ταγίζον τὸ ἑσπέρας καπυριασμένον ψωμί, καὶ μωσκευμένον εἰς τὸ κρασί, ἀπὸ τὴν προλαβῶσαν νύκτα.

Πρέπει ὅμως, ὅταν εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κλεισμένας αἱ ὀρνίθες νὰ μὴ ταῖς λείψῃ τὸ φαγίτην, καθὼς καὶ τὸ καθαρόν καὶ δροσερὸν νερόν τε, ἐπειδὴ ἄλλως πεπιδιάξεν (ἀποκτῆν τὸ πάθος τῆς πεπίδας κάτωθεν τῆς γλώσσης). Ἀναγκαῖον δὲ εἶναι πρὸς τέτοις νὰ ταῖς προσέχη κανεὶς πάντοτε, νὰ ἀνακατόνη καὶ νὰ ἀλλάξῃ συχνὰ τῶν φωλεῶν τὰ ἀχυρα διὰ τὸν προξηρημένον λόγον.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' ἧς τὰς κλείσῃς, φροντίσαι νὰ σημειώσῃς ἐκεῖνας, ὅπῃ κάμνῃν καλά τὸ χρέος των, διὰ νὰ ταῖς ἀφήσῃς ἐκεῖ, χωρίζοντας ἐκεῖνας, ὅπῃ ἐξιδεύον τὸ φαγίτην ἐπὶ ματαίῳ.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Πολλὰ καὶ διάφορα συνήθειαι ἐπικρατῶσιν εἰς τὸ ἔθνος μας, αἱ ὁποῖαι κατὰ μέγα μέρος εἶναι λείψανα τῶν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ῥιζωμένων εἰς τὰς προγόνους μας ἐθίμων, πολλὰ δὲ προσετέθησαν μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν ἐπιμιξίαν διαφόρων ἐθνῶν. Ἐκ τῶν τινῶν δὲν ἔχουσι φανεράν τὴν αἰτίαν, ἐκ τῆς ὁποίας προήχθησαν, ἀλλὰ δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ πολλάς, ὅτι ἐπλάσθησαν μὲ σκοπὸν ἀφελείας ἀπὸ φρονίμους ἀνθρώπους· διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ ὅμως περισσότερον σέβας εἰς τὸν λαόν, καὶ νὰ κατατήσῃ τὰς ἀνθρώπους εὐπειθεσέρας εἰς τὰς σωτηριάδας ταύτας συμβε-

πὰς, τὰς ἐνέδουσαν μὲ χαρακτηριστῆρα ἐξωτερικῆς ὑπὲρ ἀνθρώπον δυνάμεως ἔθος ἀρχαῖον εἰς ἀμαθῆ ἔθνη νὰ προπαρασκευάζωσι τὰ πνεύματα, ὡς ἄλλοτε μὲ προκηρύξεις χρησμῶν καὶ μὲ ἀποβήτες συνομιλίας νυμφῶν. Ἐκ τῶν θέλει ἐκθέσωμεν ὅσας δυνηθῶμεν, προδέτοντες καὶ τὰς εἰκασίας μας, αἱ ὁποῖαι πιθανὸν νὰ μὴ ἐξηγῶσιν ἀκριβῶς τὰς αἰτίας, ἐκ τῶν ὁποίων προήχθησαν, ἀλλ' ἡμεῖς προδοῖλομεν μόνον τὴν γνώμην μας, καὶ αἱ ἀναγνώσται ἄς παραδεχθῶσιν ὅποιαν ἐγερῶσιν. Εἶναι καὶ πολλὰ συνήθειαι, τῶν ὁποίων δὲν δύνανθα νὰ δώσωμεν καμμίαν ἐξήγησιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ θέλει ἐκτεθῶσιν ἀκολούθως· καὶ ὁ περίεργος ἀναγνώστης ἄς προσπαθήσῃ νὰ ἐνοήσῃ τὴν κατ' αὐτὸ αἰτίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. Ἐκείνο ὅμως ὅπῃ ἐμπροσθεν νὰ εἰπῶμεν μὲ κάποιαν πιθανότητα, εἶναι, ὅτι χωρὶς ἀποχεῶσαν αἰτίαν δὲν γνωρίζομεν νὰ προήλθε καμμία τοιαύτη συνήθεια.

Z. A.

Προβλήματα.

Διὰ τί δὲν δίδον τὴν νύκτα φωτῖαν εἰς τὰς χωρικὰς οἰκίας; — Αἱ περισσότεραι οἰκίαι εἰς τὰ χωρία εἶναι κατασκευασμέναι ἀπὸ καλάμην σίτε, ἢ ἔχον σωρὸς ξηρῆ χόρτε θημωνιασμένους ἐντὸς τῶν οἰκημάτων· ὅποιος δὲ ζητήσῃ φωτῖαν, φυσικὰ θέλει λάβεῖ ἢ κάρβουνα, ἢ δαυλὸν ἀναμμένον, ὡς ὀλίγη πνοὴ ἀνέμῃ ἤμπορεῖσε νὰ φέρῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα· ἴσως λοιπὸν θέλοντες νὰ προφυλάξῃν οἱ φρονίμοι τὰς οἰκίας ἀπὸ κίνδυνον, ἐπεσκίασαν τὸν πραγματικὸν ἐκ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς φόβον μὲ φόβητρον μουικῆς καὶ ἀοράτε κακῆς ἐπιβροῆς, διὰ νὰ κάμωσι τὰς ἀνθρώπους προφυλακτικωτέρας.

Διατί δὲν ἀνοίγουν τὴν νύκτα τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκηται λεχοῦσα γυναῖκα; — Δὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι τὴν βαρεῖ ἀπ' ἐξω, ὡς λέγουσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ οἰκίαι τῶν χωρίων, εἰς τὰς ὁποίας φυσικὰ πρῶτον ἐμορφώθησαν αἱ τοιαῦται προλήψεις, ἔχον ἓνα καὶ μόνον χάρισμα, καὶ τὸ συνεχὲς ἀνογόκλεισμα τῆς θύρας ἐν καιρῷ νυκτὸς ἤμπορεῖσε νὰ βλάψῃ τὸ εὐπαθὲς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν σῶμα τῆς γυναίκος, ἴσως διὰ τοῦτο οἱ φρονιμώτεροι ἐφρόντισαν μὲ αὐτὸ τὸ ἐξωτερικῆς κακῆς ἐπιβροῆς φόβητρον νὰ προφυλάξωσι τὰς ἀσθενεῖς γυναῖκας ἀπὸ πραγματικὸν κίνδυνον.

Διὰ τί λέγουσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ κοιμῶται κανεὶς εἰς τὴν ὀσρέχαν· δηλ. εἰς τὴν ἀκρὰν τῆς σέγης τῆ ὀσπητίε; — Ἴσως θέλοντες νὰ προφυλάξωσι τὰς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς πτώσεως τινὸς λίθου ἢ κεραμί-

δος, ἥτις ἤμπορεσε νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν διάβασιν γάτας, ἢ ἄλλε ζῶε, ἢ ἀπὸ ἐλαβὴν σεισμῶ τινεῖς, ἐπλασαν ἀνύπαρκτον κίνδυνον ἐξωτρικῆς πακῆς δυνάμεως.

ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΑ.

ΣΚΑΡΙΪΖΩ. Εὐγάζω εἰς βοσκὴν τὰ ποιμνία· σκαρίζεν σημαίνει καὶ τὸ εὐγάθην εἰς τὴν βοσκὴν· σκαρίζουσι τὰ πρόβατα· γίνεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σκαίρω.

ΣΚΙΑΪΖΟΜΑΙ. Φοβῶμαι, ἐπήγαγε δὲ ἐκ τῆ ἀπὸ σκιάων ἢ Φαντασμάτων γνωμὴν Φόβος, καὶ τάρρα σημαίνει τὸ ἀπλῶς Φοβῶμαι.

ΣΟΡΨΟΥΪΩΜΑ (τό). Οὕτω λέγεται τὸ εἰς τὸ ἑσπέρασ μεταξὺ ἡμέρας καὶ νυκτὸς διάστημα ἀπὸ τὸ Ἰσορῆπιμα.

ΣΤΑΦΝΙΪΖΩ. Βάνω εἰς τάξιν ἐκ τῆ Ἑλλ. Σταθμιζω, ἀπὸ τῆ σάφην (σάθμη).

ΣΤΙΒΑΪΖΩ. Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆ, σωρεύω κατὰ τάξιν, λέγεται καὶ ἐπὶ βαμβάκων. Στιβάζεις τὸ βαμβάκι, δηλ. τὸ κτυπᾷ με τὴν τεταμένην χορδὴν διὰ νὰ ἀνοίξῃ.

ΣΤΡΩΜΑΤΙΑ (ἡ). Τὸ στρώμα, ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιον προσαρμόζονται τὰ ξύλα τῆ σαμαριε τῶν ἀχθοφόρων ζῶων.

ΣΤΕΛΙΩΪΝΩ. Βάνω τὴν ξυλίνην λαβὴν εἰς τὰ γεωργικὰ, ἢ ξυλουργικὰ ἐργαλεῖα, τὸ κοινῶς Στελιάρι.

ΣΤΗΛΩΪΝΩ. Στερεώνω εἰς ἓν μέρος· λέγεται καὶ Ἐσήλωσε τὰ μάτια τε, ἀντὶ τῆ προσήλωσε τὸ βλέμμα τε.

ΣΥΓΚΟΪΡΜΙΣΣΑ (ἡ). Οὕτω λέγεται ἡ γυναῖκα δι' ἄλλην σύζυγον τοῦ ἀνδρὸς τῆς εἴτε ἀποθανῶσαν, εἴτε ζῶσαν χωρισμένην. Παροιμ. Σάν κακῆς συγκορμισσαι· ἴσως ἐκ τῆς Σύν Προθ: καὶ τῆ Κορμι, ὡς λαβῶσαι τὸν αὐτὸν ἀνδρα. Εἰς τὴν Πελοπόννητον λέγονται Σύγγραιαι.

Σύρμα (τό). Τόπος, εἰς τὸν ὅποιον συχνάξει τι ζῶον “σύρμα τῶν πελιῶν”, ἔτι οἱ χαρακτηριστῆρες τῆ προσώπε, τὰ λεγόμενα εἰς ἄλλα μέρη μυσίδια ἢ δειῖα ἔχει καλὰ σύρματα.

ΣΥΡΜΗΪ (ἡ). Ἐκτὸς τῆ συρμός, ἢ ἐπιδημία λέγεται καὶ οὕτω.

ΣΥΨΡΑΧΟ (τό). Ἡ συνεχομένη κορυφὴ σειρᾶς τινῶν ὀρέων.

ΣΦΥΡΙΪΔΑ (ἡ). Σφαιροειδὲς τι πλέγμα ἀπὸ βῆρλα, τὸ ὅποιον μεταχειρίζονται εἰς τὰ ἐλαιουργεῖα, διὰ νὰ θλίβην ἐν αὐτῷ ταῖς ἐλαίας με τὸ πιετήριον καὶ νὰ εὐγάζην τὸ λάδι ἀπὸ ταῖς τρύπαις.

ΤΡΟΒΙΑΣ (ο). Πέτρα στρογγυλὴ, τὴν ἑποῖαν μεταχειρίζονται διὰ τριψιμον ἢ παραγωγὴν Φανερᾶ, ἐκ τῆ Τριβᾶ.

ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΪΖΩ. Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας συνθίβειν πρὸς ἀσεισμόν, ὅταν κοιμᾶται τις, πηγαίνει ἄλλος καὶ σφυρίζει εἰς τὸ αὐτίτε ἐλαφρὰ κατ' ἀρχὰς καὶ βαθμηδὸν αὐξάνων τὴν δύναμιν τῆ σφυρίσματος· ἐκτέτε κατανατᾷ ὁ κοιμώμενος εἰς ἓν εἶδος ληθάργου, ὡσε καὶ δυνατὸς κρότες, οἷον βολᾶς τεφεκίε νὰ κάμνεν, δὲν ἔναι δυνατὸν καὶ ἐξυπνήτη, εἰάν δὲν τὸν κινήσῃ τις αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὀνομάζην **ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΣΜΑ**, καὶ τὸ ῥῆμα **ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΪΖΩ**. Λαμβάνεται δὲ καὶ μεταφορικῶς ἀντὶ τῆ, ἀπατᾷ εἰς τρόπον, ὡσε καὶ μὴν ἀιδάναται τί τὸν ἀκολουθεῖ.

ΤΡΥΠΟΦΡΑΪΧΤΗΣ (ο). Ὀνομα πτηνῆ πολλὰ μικρῆ, τὸ ὅποιον τρυπᾷ εἰς ταῖς φράχταις· ἀλλῆ ὀνομάζεται καὶ **ΤΡΥΠΟΚΑΪΤΔΟΝ**.

ΤΡΟΚΟΪΚΙ (τό). Οὕτω λέγεται τὸ μὴ πολλὰ ταχὺ περιπάτημα τῶν ἀλόγων, τὸ ὅποιον τινεῖς **ΤΡΙΠΟΪΔΙΣΜΑ** λέγουσι.

ΤΡΑΪΓΑΛΑ (τά). Κατ' ἄλλου **ΣΤΡΑΓΑΪΛΙΑ**, τὰ Ἑλληνιστὶ **ΤΡΩΓΑΪΛΙΑ**.

ΤΡΟΪΧΑΛΟΣ (ο). Τόπος γεμάτος ἀπὸ πέτρας μικρῆς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀνομάζονται ἔτω τὰ στρώματα τῶν ξευμάτων, ὅταν λείψῃ τὸ νερὸν, ἐπειδὴ ἐκεῖ εὐρίσκεται πλῆθος μικρῶν πετρῶν.

ΤΡΥΠΙΑΪΣ (ο). Οὕτως ὀνομάζουσι τὰς Ἑλληνιστὶ λεγομένους **ΤΟΙΧΩΡΥΧΟΥΣ**.

ΪΤΑΝΑ (τά). Οὕτως ὀνομάζουσι τὰ Ἰθνα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἠλείας.

ΦΙΔΟΧΟΪΡΤΙ. Οὕτως ὀνομάζουσι μίαν ῥίζαν χόρτε, τὴν ὅποιαν οἱ χωρικοὶ τὴν τριβὴν καὶ πίνων τὸ πρῶτὶ τρεῖς ἡμέρας κατὰ σειρᾶν νήσεις τὴν ἀνοίξιν, καὶ τὴν νομίζου ἀντίδοτον εἰς τὸ δάγκασμα τῶν ὄφεων· πολλοὶ περιφέρουσι εἰς κόμας ἔχοντες μετ' αὐτῶν τὸ ἀντίδοτον αὐτὸ καὶ ὄφεις, εἰς τὲς ὅποιαις ἐρεθίζουσι διὰ νὰ τὰς δαγκάσωσι πρὸς ἀπόπειραν, ἂν ἔχη ἰχὺν τὸ ἀντίδοτον. Γαόντι εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν ὄφεων γίνεται ἀντίδοτον, ἐπειδὴ δὲν κάμνει ἐλάβην τὸ δάγκασμα, καὶ ἴσως δὲν ἔχου φαρμάκι αὐτοὶ οἱ ὄφεις· δὲν ὑπόχεται ὅμως κάμμιαν ὑπεράσπισιν αὐτὸ τὸ ἀντίδοτον εἰς τὸ δάγκασμα τῆς Ἐχίδνης· μερικοὶ νομίζουσι, ὅτι αὐτὸ τὸ ἰατρικὸν ἔναι ῥίζα Δρακοντιᾶς.

ΦΙΔΟΦΑΙΩΪΝΕΤΑΙ. Τὸ ῥῆμα τῆτο λέγεται ἐπὶ τῶν λαμβανόντων μεγάλην συσπλὴν ἀπὸ ἐλεγχον συνειδήσεως, δι' ἀνακάλυψιν πταίσματος πραχθέντος. Δέξις μεταφορικῆ ἀπὸ τῶν δαγκομένων ὑπὸ τῶν ὄφεων.

ΦΑΓΓΡΙΖΕΙ. Λέγεται ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν συνάπτονται, καὶ μένει μεταξύ των χάσμα “ΦΑΓΓΡΙΖΟΥΝ τὰ δόντια τε,, λέγουσι διὰ τὴν ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων τὰ χεῖλη δὲν σκεπάζουσι τὰς ὀδόντας.

ΦΡΥΔΙ (τό). Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆς φρυδῆς τῆ ἀνθρώπου λαμβάνεται μεταφορικῶς καὶ ἐπὶ βηνῶ, ὅτε σημαίνει ἐξοχὴν εἰς σειράν τινα.

ΦΡΑΧΤΟΣ (ό). Κυκλοειδὲς περίφραγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποθέτῃ τὰ κάψανα ὁμῶς μὲ τὸν ἀκανθώδη φλοιὸν διὰ τὸ νὰ τὰ φυλάξῃ τὸν χειμῶνα, ὅτε σηπομένε τῆς φλοιῆς μένε καθαρισμένα τὰ κάψανα.

ΦΕΓΓΑΡΙΑΖΕΤΑΙ. Οὕτως λέγουσι περὶ τινῶν ἐκτρεπομένων εἰς παραφράς, ὡς οἱ σεληνιαζόμενοι.

ΦΟΥΝΤΑ. Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆς εἰς τὰ φέσια μεταξίς, ὀνομάζονται οὕτω καίτινα ποικιλόχροα νήματα χορτώδη εὐρισκόμενα εἰς τὰς κόκκους τῆς ἀραβοσίτης.

ΦΟΥΝΤΟΝΕΙ. Λέγεται ἐπὶ δάσους, ὅταν πυκνῶται διὰ τῆς βλαστῆσεως τῶν φύλλων, καὶ ἐπὶ βαρελίων ὅταν θέτῃ ἢ ἀφαιρῆν τὸν πάτον ἢ τὴν κερυφήν ἐφέντωσεν, ἢ ξεφέντωσε τὸ βαρέλι.

ΦΟΥΣΚΟΔΕΝΔΡΗΣ. Ἐπίθετον ἀνέμου θερμοῦ πνέοντος περὶ τὰ ἀρχαῖς τῆς ἀνοιξέως.

ΧΑΜΩΓΙ (τό). Τὸ εἰς ἔδαφος κτισμένον οἶκημα ἐκ τῆς χαμαῖ καὶ γῆ, χαμαίγειον καὶ χαμώγειον, ὡς καὶ κατώγι, καὶ ἀνώγι, καὶ ἀπώγι, ἢ ἀπόγειος αὐρα.

ΧΟΡΟΣΤΑΣΙ (τό). Οὕτως ὀνομάζουσι τόπον ἐπίπεδον εἰς τὰ χωρία, ὅπου συνέρχονται οἱ ἄνθρωποι, ἢ πλατεῖα. Ἴσως γίνεται ἐκ τῆς Χορῆς καὶ Στασίας· ἐπειδὴ ἐκεῖ συκεροῦν τὰς χορῆς τῶν εἰς τὰς ἐορτάς καὶ πανηγύρια.

ΧΕΙΡΟΔΥΝΑΜΟΣ (ό). Οὕτως ὀνομάζουσι τὸν βρωμαλαῖον καὶ νευρώδη εἰς τὰς χεῖρας.

ΧΛΟΡΑΣΙΑ (ἡ). Τὸ χλοερὸν μέρος τόπου τινός “Αὐτὸς ὁ τόπος ἔχει χλορασιά,, λέγουσι, δηλ. χλοερὸν μέρος, τρετέσι χλοερὸν.

ΧΛΟΡΟΝΟΜΗ (ἡ). Ἡ βοσκὴ τῆς χλορῆς,, τὰ ζῶα συνήθισαν εἰς τὴν χλορονομίαν,, λέγουσι, ὅταν παύσῃ ἀπὸ τὸ νὰ τρώγουσι ξερὸν χόρτον καὶ ἀρχινῶν νὰ βόσκουσι χλόην.

ΧΟΡΤΑΡΙΔΑ (ἡ). Οὕτως ὀνομάζουσι τόπον σκεπασμένον ἀπὸ χόρτα, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Γαλλικὸν *herbe*.

ΧΟΡΔΙ (τό). Οὕτως ὀνομάζουσι εἶδος φαγητῶν, τὸ ὁποῖον κατασκευάζουσι παραγεμίζοντες ἄντερον μὲ κρέας καὶ ἄλλα κερκεύματα· διαφέρει ὀλίγον ἀπὸ τὸ σπληνάντερον, ἐπειδὴ ἐκεῖνο εἶναι ἔντερον παραγεμισμένον μὲ σπλήνα εἰς λεπτὸν μῆκος κομμένην καὶ πάχος.

ΧΑΜΩΡΥΓΑΣ (ό). Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἀσπάλαξ ἀπὸ τὸ Χαμαῖ καὶ τὸ Ὀρύτω· εἰς ἄλλα μέρη λέγεται Ἀναβολιός, ἀπὸ τὸ ἀναβάλλειν τὴν γῆν, καὶ εἰς ἄλλα Τυφλοπόντικον.

ΧΕΡΙΚΟΝ (τ'). Δύο σημασίας ἔχει αὕτη ἡ λέξις, τὴν ἑναρξιν καθ' ἣν λέγουσι “ἐκαμε χερικόν,, δηλαδή ἀρχισε, καὶ ἐνεργεῖαν τρόπον τινα προερχομένην ἀπὸ τὴν χεῖρα· “ἔχει καλὸ χερικόν,, ἢ “τὸ χερικόν τε εἶναι καλόν,, δηλαδή εἶναι εὐτυχὴς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐργασιῶν τε.

ΧΑΡΟΠΟΥΔΙ (τό). Οὕτως ὀνομάζουσι εἶδος νυκτιπόρακος, τῆς ὁποῖου τὴν γοερὰν φωνὴν νομίζουσι ἀπαίσιον οἰωνόν διὰ τὴν κατοικῆντας τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας ἤθελε λαλήσει.

ΧΟΧΛΑΚΑ (ἡ). Οὕτως ὀνομάζεται ἡ μεγάλη πλάκα· τινὲς παράγουσι τὴν λέξιν ἀπὸ τὸ Κόχλαξ, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐννοίαν, ἐπειδὴ τὸ Κόχλαξ σημαίνει μικρὸν χάλκηκα.

ΧΛΕΜΠΟΥΝΙΑΡΗΣ (ό). Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἔχων πρέσωπον κίτρινον καὶ φεσκαμένον, ὡς νὰ εἶχε πρῆξιμον, ὅποιοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν βαλτωδῶν μερῶν.

ΨΑΝΗ (ἡ). Τὸ σιτάρι, ὅταν ἀρχινῶ νὰ γαλακτῆται. “Ἐψάνιασε τὸ σιτάρι,, λέγουσι, ὅταν εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆς γάλακτος.

ΨΑΡΙ (τό). Οὕτως ὀνομάζουσι τὸ καὶ ἄλλως ὀνομαζόμενον Γερίβον, δηλαδή ψαρι ἄλογον ἢ γερίβον, πιθανὸν νὰ γίνεται τὸ ψαρι ἀπὸ τὰ πτηνὰ τοῦς Ψάρας, τῶν ὁποίων τὸ χρώμα ἔχει μαῦρα καὶ ἄσπρα ποικίλματα.

ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ (ό). Ἀγίειον, εἰς τὸ ὁποῖον συναζουσι μὲ τὸ σάρωμα τὰς ψυχὰς, τὸ τερικιστὶ λεγόμενον, φαράσι· ἡ ἔτυμολογία τε γνωστὴ ἀπὸ τὸ συλλέγειν τὰ ψυχία εἰς αὐτό.

ΨΥΛΟΓΑ (ἡ). Ἡ λέξις αὕτη σημαίνει, κατηγορεῖν ἴσως γίνεται ἀπὸ τὸ ψύγος καὶ λόγος, οἷον ψυγολογᾶ, καὶ κατὰ συγκοπὴν ψυλογᾶ.

ΨΟΨΑΦΟΣ (ό). Ἡ λέξις αὕτη λέγεται ὑβριστικῶς ἐπὶ ἀποθαμμένῳ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω πάθεν παράγεται ἡ λέξις αὕτη· πιθανὸν νὰ γίνεται ἐκ τῆς πίσα καὶ Γάφος, οἷον ἐνταφιασμένος εἰς τὴν καιμένην πίσαν, τὴν ὁποίαν νομίζουσι τόπον καταδίκης διὰ τὴν ἀμαρτωλῆς· ἢ ἴσως γίνεται ἀπὸ τὸ ὀπιστάφος δηλ. ξαναθαμμένος, ἐπειδὴ μερικὲς τῆς ξεχῶνθον καὶ λέγουσι, ὅτι τὰς ἐξέρασαν ἡ γῆ ὡς πολλὰ ἀμαρτωλῆς.

ΨΩΜΟΝΩ. Ἡ λέξις αὕτη λέγεται ἐπὶ σίτε καὶ ἄλλων κερπῶν, ὅταν τελειοποιῆται ὁ κερπὸς εἰς τὴν σάχουα· “ἐψώμοσε τὸ σιτάρι,, λέγουσι καταχρηστικώτερον λέγεται καὶ διὰ τὰ κερκιά.

ΔΗΜΩΔΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΝ.

Ἡ Ξενιτεία.

Διώξαι με, μάννα μ', διώξαι με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
 Νὰ πάω κ' ἐγὼ σ' ταῖς ἐρημίαις πᾶν τὰ χελιδονία.
 Τὰ χελιδόνια ν' ἀρχωνται κ' ἐγὼ μόν' νὰ πηγαίω.
 Θ' ἀρθῆ καιρὸς νὰ πικραθῆς, θ' ἀρθῆ καιρὸς νὰ κλάψης.

“—Παρακαλῶ σε, ξενιτεία, ἢ προσκυνῶ σε πόλυ,
 „ Αὐτὸν τὸν υἱὸν πᾶσ' ἔσειλα καλὰ νὰ τὸν φυλάξῃς,
 „ Νὰ μὴν τὸν δώσῃς ἀβρῶσια, νὰ μὴν ἰδῇ ἀδένεια.
 „ Ἡ ἀβρῶσια θέλει σράματα, θέλει προσκεφαλάδες,
 „ Θέλει μαννέλας γόνατα, θέλει πατρὸς ἀγκάλας,
 „ Θέλ' ἀδερφάνια ἡγαρδικὰ νὰ σρώνεν νὰ ξεσρώνεν,
 „ Θέλει νερὸ π' τὸν τόπο τε, ἢ μῆλο π' τὴ μηλιά τε.”

Θά σκιάσῃ τ' ἀχειλάκι σε βρωτῶντας τὲς διαβάτας :

„ — Διαβάτας πᾶ διαβαίνετε αὐτῆ ὅπῃ περνᾶτε,
 „ Μὴν εἶδετε τὸν υἱὸκα με, τὰ φύλλα τῆς καρδιάς με;
 “—Γιὰ πὲς μας τὰ σελέπια, σελέπια τῆ κορμιῆ τε.”
 “—Ἦτον ψυλὸς οἶόν τὸ βεργί, λιγνὸς οἶόν τὸ καλάμι,
 „ Ἦτον Φεγγαροπρῆσσωπος, ἦτον καγγελοφρύδης,
 „ Φορῆσε κ' στὸ χέρι τε μαλαματένια βῆλα.”
 “—Ἐψὲς προψὲς τὸν εἶδαμε σ' τὴν μέσ' ἀπὸ ναν κάμπου.
 „ Μαῦρα πελιά τὸν ἔτρωγαν, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
 „ Κ' ἕνα πελι (καλὸ πελι) δὲν τρώγει μόν' τὸν κλαίει.
 “—Φάγε καὶ σὺ πελάκι με ἀπ' ἀνδρειωμένε πλάταις,
 „ Νὰ κόμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ δυὸ πήχαις κονδύλια.
 „ Ὅλοι, πελιά με, φατέ με κ' ὄλον κατάλυσε με,
 „ ἈΨῆτε μόν' τὴν πλάτη με καὶ τὸ δεξιὸν χέρι,
 „ Νὰ γράψω τρεῖς γράμματα πικρὰ φαρμακωμένα,
 „ Νὰ σείλω νὰ τῆς μάννας με, τ' ἄλλο τῆς ἀδελφῆς με,
 „ Τὸ τρίτο τ' πικρότερο νὰ σείλω τῆς καλῆς με,
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ μάννας με, νὰ κλαίῃ ἢ ἀδελφῆς με,
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ ἀδελφῆ, νὰ κλαίῃ ἢ καλή με,
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ καλή, νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος.

ΑΘΗΝΑ,

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
 ΚΑΙ ΠΥΡΗ
 ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἄριθ. 2.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1831.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ Δωρίδος

Εἶναι τόσα πολλὰ τὰ ἀναφερόμενα περὶ τῆς θέσεως τῆς Δωρίδος εἰς τὰς παλαιὰς συγγραφαίς, ὥστε εἰάν τις θελήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ λεγόμενα ταῦτα εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ὀλίγα ἴχνη ἀμφιβολίας ἠμπορῶν νὰ τῷ μείνεν κατὰ τὴν γνώμην με.

Ὁ Ἡρόδοτος διηγούμενος τὴν εἰς τὰ ἐντὸς Θερμοπυλῶν εἰσοδὸν τῶν Περσῶν λέγει, ὅτι οἱ Πέρσαι ἐμβῆκαν ἀπὸ τὴν Τραχινίαν εἰς τὴν Δωρίδα, τῆς ὁποίας ποδῶν στενὸς περίπεσ τριάντα σταδίαν φθάνει ἕως εἰς αὐτὴν, καὶ εὐρίσκειται μεταξύ Μηλιῶν καὶ Φωκέων, ὀνομαζομένη τὸ πάλαι Δρυοπνή.

Ὁ Στράβων ὁμοίως γράφει ὡς Γεωγράφος μὲ περισσοτέρην ἀκρίβειαν, ὅχι μόνον προσδιορίζει τὴν θέσιν αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ διαγράφει καὶ τὰ ὄριά της, σημεῖοι καὶ τὰ ὀνόματα τῆς Τετραπόλεως τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς, καὶ τὰ ἔθνη, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγεινίαζε. Περιγράφων φέρει εἰπεῖν τὰ πλευρὰ τῆς Παρνασσῆ λέγει ὅτι εἰς τὸ δυτικὸν ἑκατοικῆσαν οἱ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι καὶ τινες τῶν Δωριέων, ἢ οἱ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸ μέρος τῆς Αἰτωλικῆς ὄρεος Κόρακος, εἰς δὲ τὸ πρὸς ἀνατολὰς οἱ Φωκεῖς ἢ Δωριεῖς οἱ περισσώτεροι, ἔχοντες τὴν Τετράπολιν παρακειμένην τῷ ὄρει εἰς τὸν Παρνασσόν, κλίνουσαν ὁμοίως περισσώτερον πρὸς τὰ ἀνατολικά μέρη. Καὶ πάλιν περιγράφων τὴν Λοκρίδα λέγει: “ Χωρίζει δ' αὐτῆς (τῆς Ὀζόλας Λοκρῆς) ἀπὸ τῶν Ὀπνιτίων καὶ τῶν Ἐπικνημηδίων ὁ Παρνασσὸς τεθειμένος μεταξύ, καὶ ἡ Τετράπολις τῶν Δωριέων.” καὶ ἀλλοχῆ ὁμι-

λων περι αὐτῶν τῶν ἰδίων λέγει: Ἐπιτοὶ λοιπὸν εἶναι οἱ Δωριεῖς οἱ κατοικήσαντες τὴν Τετράπολιν, ἢ ποῖα, λέγον, ἦτον ἡ μητρόπολις τῶν Δωριέων. Εἶχον δὲ τὰς ἐξῆς πόλεις, Ἐρινεὸν, Βοῖον, Πίνδον καὶ Κυτίνιον. Εἶναι ὁμως ὑψηλότερα ἢ Πίνδος ἀπὸ τὸν Ἐρινεὸν, καὶ περὶ πλῆσιον τῆς ὁμώνυμος ποταμὸς, ὅσις χύνεται εἰς τὸν Κηφισσὸν ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Λίλαμαν. Αὐτὴν δὲ τὴν Πίνδον ὀνομάζουσι καὶ Ἀκύφαντα. „ Καὶ περὶ τῶν ὄρεων ἀναφέρων λέγει: „ Ἀπὸ δὲ τῶν Θερμοπυλῶν παραλλήλως μὲ τὰ Μακεδονικὰ ὄρη ἐκτείνονται τὰ Οἰλιάα καὶ Αἰτωλικὰ συναπτόμενα μὲ τὰς Δωριεῖς καὶ τὸν Παρνασσόν. „

Ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ ἀναφερόμενα εὐκόλα, νομίζω, ἠμποροῦμεν νὰ διακρίνωμεν τὴν θέσιν τῆς Δωριδος, εἶναι ὁμως ἀνάγκη προηγουμένως νὰ περιγράψωμεν τὴν περιφέρειαν τῆ Παρνασσῆ κατὰ τὴν ἐνεσῶσαν κατάστασιν, διὰ νὰ ἔχωμεν ἀσφαλῆ ὁδηγὸν εἰς τῆς ἐπαρχίας ταύτης τὴν διασάφισιν.

Ὁ Παρνασσὸς ἔχει δύο κορυφάς, ἢ μᾶλλον φαίνεται διηρημένος εἰς δύο ἔχων κεκλιμένον τὸ ὕψος τε περὶ τὸ μέρος τῆς Ἀμπλιανῆς. Τὸ ἀπὸ τῆς Δελφῆς μέχρι Γραβιάς καὶ Ἀμπλιανῆς μέρος ὀνομάζεται Λιάνκτρα, ἔνομα, τὸ ὁποῖον ἔδωκαν οἱ νεώτεροι Γεωγράφοι εἰς ὅλον τὸν Παρνασσόν, τὸ δ' ἐκεῖθεν μέχρι Ποταμιάς Λιδωρικίης ὀνομάζεται Γκιῖνα ἢ Πόλις τῶν Δελφῶν εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆ Παρνασσῆ, κλίνουσα ὁμως πρὸς τὸ νότιον. Αἱ κῶμαι Δαύλεια, Βελίτσα καὶ Δαδί καὶ ἄλλαι ἕως τὸ χάνι Γραβιάς εἶναι εἰς τὰς πρόποδας τῆς κατ' αὐτὸ ἀνατολικῆς πλευρῆς. Εἰς τὸ ἀνατολικόβόρειον εὐρίσκονται τὰ χωρία Κασέλλι, Κουκοβίσα καὶ ἄλλα μέχρι τῆ Μαυρολιθαριῆ καὶ Κατριώτισσας. Ἐκεῖθεν ἀρχινοῦ τὸ βόρειον πλευρὸν, ὅπε χωρίζεται ὁ Παρνασσὸς ἀπὸ τῆς ἐκ Καταβόθρας καὶ Μακρυκαμπίης καταβαίνοντας βύακας, τὰς συκροτῆντας τὸν Μόρον ποταμὸν. Ἡ δὲ ποταμιά τῆ Λιδωρικίης εἶναι εἰς τὸ ἐσπέριον πλευρὸν ἕως τὰς πόλεις Λιδωρίκι καὶ Μαλαδρίνιν, ἀπὸ ὁποῖα κλίνου πρὸς τὸ δυτικιότιον, καὶ τελευταῖον εἰς τὸ νότιον πλευρὸν εὐρίσκεται ἡ πόλις Σάλωνος, τὰ χωρία Ἀγιαθιμιά, Πέντε Ὄρη, καὶ λοιπὰ παρατετιόμενα ἕως τὸ παράλιον τῆ Κορινθιακῆ κόλπου.

Ἀπὸ τὴν ἐκφρασιν τῆ Ἡροδοτῆ φαίνεται, ὅτι Δωρις ὀνομάζετο ἢ πρὸς βορρᾶν ἐσχατιὰ τῆ Φωκιῆ πεδίο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται σήμερον Κάμπος Γραβιάς, καὶ ὁ Στράβων λέγων, ὅτι εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὰς πλευρὸν τῆ Παρνασσῆ κατοικοῦσαν οἱ Φωκιεῖς, καὶ Δωριεῖς οἱ περισσότεροι ἔχοντες τὴν Τετράπολιν παρακειμένην τρόπον τινὰ εἰς τὸν Παρνασσόν, κλίνουσαν ὁμως περισσότερον πρὸς τὸ ἀνατολικόν, φανεραίνει καθαρὰ, ὅτι ἡ Δωρις ἀρχινοῦσεν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπε περὶ ὁ βύαξ, ὅσις καταβαίνει ἀ-

πὸ τὴν Ἀμπλιανῆν, καὶ παραρρέων εἰς τὸ χάνι Γραβιάς, χύνεται εἰς τὸν Κηφισσόν, ἐπλατύνετο μέχρι τῆς σειρᾶς τῆς Οἴτης πρὸς τὰ μέρη Νευρόπολιν, Δύω βουὰ καὶ Καταβόθρας, καὶ ἐτελείωνεν εἰς Μαυρολιθαρί καὶ Κατριώτισσαν, τῆς ὁποίας τὰ ἐρείπια θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω ποῖας τῶν πόλεων τῆς Δωριδος ἦτον. Ἐκτὸς τῆτων φαίνεται, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Δωρις, καὶ ἀπὸ τὸν Πίνδον ποταμὸν, ὅσις διαπερᾶ τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν, ἐπειδὴ ἠένωσις τῆ Παρνασσῆ μὲ τὴν Οἴτην, τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει ὁ Στράβων, εὐρίσκεται ὑπεράνωθεν τοῦ χωρίου Κουκοβίτας εἰς τὸ μέρος, ὅπε ὀνομάζεται Βερίτας, καὶ ὅλα τὰ ἐκ τῆς σειρᾶς ταύτης πρὸς νότον πηγάζοντα ὕδατα καταπτῶσι εἰς τὸν Κηφισσόν, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν χύνονται εἰς τὸν Μόρον. Ὁ Πίνδος ποταμὸς ἀρχεται ἀπὸ τὸ Κεφαλόβρυτον τὸ ὑπεράνωθεν τῆς Κουκοβίτας, καὶ δεχόμενος καὶ ἄλλες μικρὰς βύακας, καταβαίνει ἕως εἰς τὸν κάμπον Γραβιάς, καὶ ἐκεῖθεν προχωρῶν πάντοτε πρὸς νότον δέχεται τὸν ἀπὸ τῆς τῆς Γραβιάς καταβαίνοντα βύακα, τὸν ὁποῖον ὁ Παυσανίας ὀνομάζει Χάραδρον, καὶ τελευταῖον τὸ ἐκ τῶν δύο τῆτων ἐνωμένων σχηματιζόμενον ποτάμι τῆς Γραβιάς χύνεται εἰς τὸν Κηφισσόν, καθὼς περιγράφει ὁ Στράβων “ ἐπὶ τῆς Λιλαίας ἀπῶθεν, „ ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι φανερὸν πρῶτον, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Πίνδος, καὶ δεύτερον, ὅτι δὲν ἦτον μακρὰν ἢ πόλις Λίλαμα, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔχει τὰς πηγὰς τε ὁ Κηφισσός.

Ὁ Θεκυδίδης ἀναφέρει εἰς πολλὰ μέρη περὶ τῶν Δωριέων, ὅτι ἦτον ἡ μητρόπολις τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐβόηθησαν πολλὰκις τὰς Δωριεῖς κατατρεχομένους ἀπὸ τῆς περιόικης Φωκιῆς, ἀλλ' ὀνομάζει μόνον τὰς τρεῖς πόλεις Βοῖον, Ἐρινεὸν καὶ Κυτίνιον. Διακρίνεται ὁμως ἀπὸ τὴν ἐξῆς περιγραφὴν εἰς ποῖον μέρος ἦτον τὸ Κυτίνιον. Ὁ Δημοσθένης ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων καταπειθεταὶ ἀπὸ τῆς Μησσηνίης κατοικῶντας εἰς Ναύπακτον νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Αἰτωλῶν ἐνοχλῆντων ἀείποτε τὰς κατοίκους τῆς Ναυπακτίας, προθέτοντες, ὅτι ἂν νικήσῃ αὐτὲς, ὅπε ἦτον μέγα ἔθνος, θέλει καθυποτάξει καὶ ὅλα τὰ ἡπειρωτικὰ στρατεύματα. Πείθεται ὁ Δημοσθένης, καὶ σχεδιάζει, ὅτι δύναται νὰ πηγάζῃ εἰς τὰς Βοιωτὰς διὰ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν εἰς τὸ Κυτίνιον τὸ Δωρικόν, ἔχων δεξιὰ τὸν Παρνασσόν, ἕως νὰ καταβῆ εἰς τὰς Φωκίας. Ἴδὲ κατὰ ποῖον τρόπον, νομίζω, ἐσχεδίαζε τὸ ταξιδίον τε ὁ Δημοσθένης ὡς πρὸς τὴν ἐνεσῶσαν κατάστασιν. Ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν Ναύπακτον ἐσχεδίαζε νὰ Φθάτῃ εἰς τὸ σενὸν τοῦ Λιδωρικίης, ὅπε ἀρχινοῦσεν ἡ Ὀζολαία Λοκρὶς, διὰ νὰ ἔχη δεξιὰ τὸν Παρνασσόν (ὡς λέγει ὁ Θεκυδίδης) ἐπρῆπεν ἀναμφιδίως ν' ἀναβῆ εἰς τὴν Ποταμίαν τῆ Λιδωρικίης, ἀ-

πολεμῶν πάντες τὰς πρόποδας τῆ Παρνασσῆ. Τὰ ἐρείπια τῆς Κασσιώτισσας, τὰ ὅποια ἀπαντῶνται εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον, ἢ φαίνονται ἐρείπια Φερρεῖα μεγάλα ἢ πόλεως, εἶναι τὸ Δωρικὸν Κυτίνιον ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆ Στραβῶνος ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος ἀρχινῶσεν ἡ Δωρίς· ἀπὸ ἐκεῖ ἐμελλε νὰ καταβῆ εἰς τὰς Φωκείας, δηλαδὴ ἐξακολογηθῆν τὰς πρόποδας τῆ Παρνασσῆ νὰ περάσῃ ἀπὸ Κηκοβίταν ἢ Κασέλλι, καὶ νὰ καταβῆ εἰς τὴν Γραβιάν, ὅπως ἀρχινῶσεν ἡ Φωκίς. Ἴσως ἢ ἀπὸ τὴν εκθεσὶν τῆ Στραβῶνος ἠμποροῦμεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αὐτὴ ἦτον τὸ Κυτίνιον. Θέτει πρῶτον τὴν Ἐρινεὸν εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν Δωρικῶν πόλεων. Λέγων ὅμως ἐπειτα, ὅτι ὑπέρεκειται ἡ Πίνδος τῆς Ἐρινεῶ. Φαίνεται ὅτι ἀρχινῶ ἀπὸ τὴν κατωτέραν τῶν πόλεων τὴν Ἐρινεὸν, ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἦτον εἰς τὰ μεγάλα ἐρείπια, ὅπως εἶναι σήμερον οἱ Κασελιώτικοι μύλοι. Δὲν ἐμπορῶ νὰ διακρίνω εἰς ποῖον μέρος ἦτον τὸ Βοῖον· ἀλλ' ἡ Πίνδος πιθανῶς θα ἦτον εἰς τὰ ἐρείπια τῆ Κασελλίς, τῶν ὅποιων ἴχνη μὲ ἐπισκευὰς νεωτέρας ἀρχιτεκτονικῆς σώζονται, ἢ ἔχουσι τὸ ὄνομα Κασελλίς. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι τὸ Κυτίνιον, ὡς τελευταία πόλις εἰς αὐτὴν τὴν ἀπαρίθμησιν, εἶναι τὰ ἐρείπια τῆς Κασσιώτισσας, τὰ ὅποια εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις, ἢ εἰς τὴν ἀκρὴν τῆς Δωριδος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Ἱστορία τῶν ἀπὸ Βεντίστης Βλαχόττερων.

(Ἐκ τῆ χειρογράφου τῆ Κεβαρᾶ.)

Εἰς τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα χρόνος σχεδὸν 200 μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὰς συχνὰς πολέμους ὅπως ἔκαμνεν ἡ ὑψηλὴ Πόργα μὲ τὰς Χριστιανὰς βασιλεῖς, ἢ μὲ τὴν Περσίαν ἐφθάρθηκε πολὺ πλῆθος Τσερκῶν, καὶ ἐξ ἐναντίας οἱ Χριστιανοὶ Ῥαγιαῶδες (ὑπήκοοι) ἐπειδὴ δὲν ἐπῆγαν εἰς πολέμους, ἐπλήθυναν. Τῆτο βλέπωντας ὁ τότε Σελτάνος ἐφεύρηκεν ἕνα μέσον νὰ ἀυγατίσῃ ἢ τὸ στρατεύμα του ἢ τὴν Τσερκίαν. Ὅθεν ἐξέδωκεν ἕνα θέτησιμα νὰ μάσεν ἀπὸ κάθε τόσα σπήτια Χριστιανικὰ ἕνα παιδί· καὶ ἔτσι ἐσυναχθῆκαν κατὰ τὴν παραδόσιν ὡς 300,000 παιδιὰ. Καὶ τῆτην τὴν ἐποχὴν, ἦγεν τὸ συμβᾶν τὸ ὠνόμασαν οἱ Χριστιανοὶ παιδομάζωμα. Τῆτα τὰ παιδιὰ τὰ ἐπῆγαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἀνατολῆς ἢ τὰ ἐτέρεισαν ὅλα. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἔλαβαν καὶ βασιλικά ἀξιώματα, ἔγινον καὶ μερικὰ Σπαιίδες.

Εἰς τούτον τὸν καιρὸν ἐπῆραν ἢ ἀπὸ τὸ χωρίον Καλαρβύταις μερικὰ

παιδιὰ, τὰ ὅποια σὺν αὐξήσαν, ἐνθυμήθηκαν τὴν πατρίδα τες, καὶ ἤλθον εἰς αὐτὴν πρὸς τοὺς γονεῖς τες, ἐδέχεται νὰ εἶχαν ἢ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ καὶ σπαιίλκια εἰς τῆτα τὰ μέρη. Καὶ ἐπειδὴ ἦταν ἀνύπανδρα, ἐζητῶσαν νὰ ὑπανδρευθῆν εἰς τὸ χωρίον, καὶ νὰ πάρην ἐκεῖνας ὅπως αὐτοὶ ἤθελαν, ἦγεν ταῖς εὐμορφώτερας, ἢ πλεσιώτερας, καὶ ἔτσι ἀρχισαν νὰ ἀτακτῆν ὑβρίζοντες, καὶ δέρνοντες, καὶ ἀτιμιζοντες τὰς ἐτοπίδας, καὶ τῆτο οἱ ἐντόπιοι μὴ ὑποφέροντες πλέον ἐσεῖλαν ἀνθρώπους εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰς τὴν Κυράν τοῦ χωρίου, ὅπου ἦταν μία ἀπὸ ταῖς Σελτάναις· ἄλλοι ὅμως λέγουν ἐσεῖλαν μίαν γυναῖκα Καλαρβυτιώτισσαν μὲ ἀναφορὰν πρὸς τὴν Σελτάναν, εἰς τὴν ὁποίαν τῆς ἐφανεύσαν τὰ κακὰ, ὅπως τῆτοι ἔκαμαν εἰς τὸ χωρίον τες, ἢ τῆς ἐζητῶσαν ἕνα ἀπὸ τὰ δύο, ἢ τῆτοι οἱ ἀτακτοὶ Τσερκοὶ νὰ ἐξοριθῆν ἀπὸ τὸ χωρίον, ἢ ἡ Σελτάννα νὰ δώσῃ τῶν βαγαῖδων τῆς ἀλλῆς τόπον νὰ κατοικήσῃν. Ὅθεν ἡ Σελτάννα ἐσεῖλε δυνατὸν Φερμάνι νὰ φύγην αὐτοὶ ἢ Τσερκοὶ ἀπὸ τὸ χωρίον. Φαίνεται ὡς τῆσον, ὅτι εἶχαν ὑπανδρευθῆ μερικὸι μὲ Καλαρβυτιώτισσαις, ἐπειδὴ, ὅταν ἐφυγαν, εἶχαν κοντά τες καὶ γυναῖκας. Φεύγοντας λοιπὸν ἀπὸ Καλαρβύταις ἐπῆγαν εἰς Χαλίκι· ἀλλ' οἱ Χαλικιώταις τὰς ἐδίωξαν μὲ τὰ ἄρματα· τὸ ἴδιον ἐπαθῆν καὶ εἰς τὰ χωρία τῆ Ἀσπρυποτάμης Κότοριν καὶ Βελίτζανη. Ὑτέρα ἐπῆγαν εἰς τὴν Βεντίστην, καὶ ἐκεῖ τὰς ἐδέχθησαν, ὅπως σώζονται ἕως τὴν σήμερον, ὅπως εἶναι ἀπὸ Χριστῆ 1820 χρόνοι.

Τώρα καὶ 10 χρόνους εἶχαν φθάσει εἰς τὴν Βεντίστην οἱ Βλαχόττερκοι, ὡς 80 σπήτια. Ὑτέρα ὅμως ἐπειδὴ ἐδυστύχησεν ἡ ἐπαρχία τῆ Τρικκάλης γενικῶς μὲ τὰ χωριά τῆς, ἐφυγαν πολλοὶ, καὶ ἐκατοίκησαν μέρος εἰς τὰ Τρικκάλια, καὶ μέρος εἰς Καρδίτσαν. Οἱ εὐρισκόμενοι ὅμως τώρα Βλαχόττερκοι εἰς Βεντίστην ὁμιλῶν καὶ οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἑλλάχικα, ἦγεν κετσοβλάχικα. Οἱ ἄνδρες ὡς τῆσον μιλῶν καὶ Ῥωμαίικα καὶ τσερκικα· φορῶν σὺν οἱ Χριστιανοὶ Βεντισηνοὶ, μὲ τῆτην ὅμως τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ γυναῖκες εἰς τὰ τσιπένια τες καὶ Φλωκιάταις ἀντὶ διὰ Ῥεχον ἄλυκον, ὅπως ἔβανεν ταῖς ἀκραις τῶν Φερμαμάτων τες ἢ Χριστιαναῖς, αὐταῖς ἔβανεν πρᾶσσιον. Ὅμοιος καὶ οἱ ἄνδρες εἰς ταῖς Φλωκιάταις ἢ σεγκάνια τες ἔβανεν πρᾶσσιον Ῥεχον τῆς ἀκραις ἀντὶς διὰ κῆκινον, διὰ νὰ ξεχωρίζονται ἀπὸ τὰς Χριστιανὰς. Οἱ Βεντισηνοὶ Τσερκόβλαχοι μόνον χωράττι δὲν πληρῶνεν· εἰς τὰ ἐπίλοιπα δοσίματα ὅμως ὑποκεινται παρομοίως μὲ τὰς Χριστιανὰς.

Ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα, ὅπως εἶπαμεν, καὶ πῶς ἔγινε γενικῶς εἰς ὅλην τὴν Χριστιανασύνην, ἀκολούθησε καὶ τῆτο ὅπως ἔχομεν ἀπὸ ἀληθινῆν

κὴ ἀκριβῆ παραδόσιν. Ἀπὸ τὰ παιδιὰ ὅπε εἶχον παρὲ ἀπο τοῦ ἑνὸς ἦταν καὶ ἓνα παιδί ἀπὸ τὸ Μαναδένδρι, (ὅπε εἶναι ὁ ἀπάνω μαχαλάς τῆς Βηϊτίας) τὸ ὅποιον ἄντας Σπαῖς εἰδείξε μεγάλας ἀνδραγαθίας εἰς τὰς πολέμους· ὅθεν ἐγένεν Ἀλαίμπης, ἦγεν ἀρχηγὸς τῶν Σπαίδων, ἔπειτα καὶ Πασσᾶς, καὶ ἐκατοικῆσε στὰ Ἰωάννινα, καὶ ἀνομάζετο Ἀσλάνης, καὶ ὡς Ἀλαίμπης τῶν Σπαίδων, Ἀσλάμπης, καὶ ὡς Πασσᾶς ὅπε ἐγένεν ὕψερα, Ἀσλάν-πασσας. Ἀπὸ τῆτον λοιπὸν τὸν Ἀσλάν-πασσα κατάγονται ἔλα τὰ νῦν εὐρισκόμενα μπελήτικα σπήτια τῶν Ἰωαννίνων, ἦγεν τῆ Ἀσήμπεη, υἱὸς τῆ ποτὲ ΜεσαΦᾶ-πασσα, τῆ Ἀσλάμπη, καὶ Νεμτήμπεη υἱοῦ τῆ Ἀλῆ-πασσᾶ, τῆ ἄλλῃ Ἀσλάμπη ἐγγόνου τοῦ πασιᾶ Καλῆ, τοῦ Μπεμπρήμπεη υἱὸς τῆ Ταῆρ-πασσα, τῆ Καπλάν Πασσᾶ ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκασρον, ἀπὸ τὴν ὅποιαν Φαμηλιὰν ἦτον καὶ ὁ περίφημος Σελεμαν-πασσᾶς.

Ὅρισμός, ὃν περ ἔσειλεν ὁ Σινᾶν-Πασσιᾶς ὁ τοῦ
Σουλτᾶν Μουράτ Βεζύρης εἰς τὰ Ἰωάννινα
ἐπὶ τοῦ ἔτους 571 η (1430 Α. Χ.)

Τῆς κεφαλῆς τῶν κεφαλάδων καὶ Αὐθέντου πάσης ὕσεως τοῦ Σινᾶν-Πασσιᾶ ὀρισμός καὶ χαρητισμός εἰς τὸν Πανιερώτατον Μητροπολίτην τῶν Ἰωαννίνων, καὶ εἰς τὰς ἐντιμοτάτας Ἀρχοντας τὸν Καπετᾶν-Στρατηγὸν, καὶ τὸν υἱὸν τῆ Καπετᾶν τὸν κύρ Παῦλον καὶ εἰς τὸν Πρωτομάστορα τὸν Μπεσίσαδον, καὶ εἰς τὸν Πρωτασκήτην Στανίτζαν, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἀρχοντας τῶν Ἰωαννίνων μικρὰς τε καὶ μεγάλας. Νὰ ἤξευρετε ὅτι μᾶς ἔσειλεν ὁ μέγας αὐθέντης, νὰ περιλάβωμεν τὸ Δοῦκα τὸν τόπον, καὶ τὰ κάστρα τε, καὶ ὀρισεῖ μᾶς γῆν οὕτως. Ὅτι ὅποιον κάστρον καὶ χώρα προσκυνήσει μὲ τὸ καλὸν, νὰ μὴν ἔχη κανένα φόβον, οὔτε κακίαν, ἔτε κερσεμὸν, ἀλλ' ἔτε κανένα χαλασμίν· καὶ ὅποιον κάστρον καὶ χώρα δὲν προσκυνήσει, ὀρισε νὰ καταλύσω καὶ νὰ τὰ χαλάσω ἐκ Θεμελίαν, ὡς περ ἐποίησα καὶ τὴν Θεσσαλονίκην.

Διὰ τῆτο γράφω σας καὶ λέγω ὅτι νὰ προσκυνήσετε μὲ τὸ καλὸν, καὶ νὰ μὴ πλανηθῆτε εἰς τῶν φραγγῶν τὰ λόγια, ὅτι τίποτε δὲν σᾶς θέλουν ἀφελῆσαι, πλὴν θέλουν σᾶς χαλάσαι, καθὼς ἐχάλασαν καὶ τὰς Θεσσαλονικεῖς· καὶ ἐνεκεν τῆτο ὀμνύω σας τὸν Θεὸν τῆ οὐρανεῖ καὶ τῆς γῆς, καὶ τὸν προφήτην Μωάμεθ, καὶ εἰς τὰ ἑπτὰ Μεσάφια, καὶ εἰς τὰς 80 χιλιάδας Προφῆτας τῆ Θεῖ, καὶ εἰς τὴν ψυχὴν μου, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν μου, καὶ εἰς τὰ σπαθί, ὅπε ζῶνομαι, ὅτι νὰ μὴν ἔχετε κανένα φόβον, μήτε

καὶ μαλωτισμὸν, μήτε πιασμὸν, μήτε μασγίδι νὰ ποιήσωμεν, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκκλησιαί σας νὰ σημαίνεν, καθὼς ἔχεν συνήθειαν.

Ὁ Μητροπολίτης νὰ ἔχη τὴν κρίσιν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν, καὶ ὅλα τε τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαίωματα. Οἱ ἄρχοντες, ὅσοι ἔχεν τιμάρια, πάλιν νὰ τὰ ἔχωσι, τὰ ἰονικά τε, τὰ ὑποσατικά τε καὶ τὰ πράγματά τε ὅλα νὰ τὰ ἔχεν χωρὶς τινὸς λόγου, καὶ ἄλλα ὅτι ζητήσετε νὰ σᾶς τὰ δώσωμεν, εἰ δὲ καὶ σαθῆτε πεισματικά καὶ δὲν προσκυνήσετε μὲ τὸ καλὸν, νὰ ἤξευρετε ὅτι ὡς περ ἐδιαγνείσαμεν τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἐχάλασαμεν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ἐξημώσαμεν καὶ ἀφανίσσαμεν τὰ πάντα, ἔτω θέλωμεν χαλάσαι καὶ ἐσᾶς, καὶ τὰ πράγματά σας, καὶ τὸ κρέμα νὰ τὸ γυρεύσῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ ἐσᾶς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ.

Περὶ Μελισσῶν. (Ἀκολουθία)

Αἱ μέλισσαι ἐνὸς καὶ τῆ αὐτῆ κρηνὴς ἔχεν τὴσιν ἑνωσιν καὶ ὁμόνοιαν ἀναμείσοντων, ὅσιν ἀποστροφὴν ἔχεν πρὸς ταῖς ξένας.

Ἡ εἰρήνη βασιλεύει μετὰξὶ των πάντοτε, ἐκτὸς μόνον ὅταν ταῖς συγχύσῃ κανὲν ἔκτακτον συμβεβηκός· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίεασιν ὅμως ἐρμὴν ὅλας ὁμῆ μὲ γενναιότητα διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος, καὶ ἀντιτίθενται ἕως ὅτε ν' ἀποδιώξεν τὸν κίνδυνον, ἢ νὰ χαθῆν ὅλας ἀφίνοντας τὴν ζωὴν τε καὶ ὁμῆ μὲ τὰ κεντρία των ὅπε ἠθέλαν τὰ ἐμπήξει. Ὅπόταν ἐπιτρέφον ἀπὸ τὰς πεδιάδας ἐρμένεας ἢ κορνιαχτισμένεας, ἐκείνας ὅπε εὐρίσκονται εἰς τὸ ἔμβασμα τῆ κρηνὴς ταῖς σφογγίζεν, καὶ ταῖς πασρεύεν μὲ τὰ ποδάριά των ἂν γυρίσωσι κοπιασμένεας καὶ ἔχεν ἀνάγκην νὰ φάγην, ἐκείνας ὅπε δὲν ἐβγῆκαν ἐξω ταῖς προσφῆρον τὸ φαγητίν, τὸ ὅποιον εἶναι κάμμία σαλαματία μέλι, εἰς τὴν κορυφὴν τῶν προδοσκίδων των, καὶ αὐταῖς τὸ λαμβάνον μὲ ταῖς ἰδικαῖς των. Ὅπόταν αἱ τροφαῖς εἶναι σπάνιας εἰς τὸ κρηνί, κάμνεν τῆτο ἐκείνας, ὅπε ἔρχονται ἐξωθεν εἰς τὰς ἐργαζόμενας μέσα, καθὼς καὶ αἱ παλαμαὶ πρὸς ταῖς νεογέννητας. Τὸ καλκαῖρι αἱ μέλισσαι διασκορπίζονται μέσα εἰς ὅλον τὸ κρηνί, διὰ νὰ συγυρίζονται εὐκολώτερα, τὸν δὲ χειμῶνα συμμαζώνονται ὅλας μαζὶ εἰς τὸ ζεσώτερον μέρος, τὸ ὅποιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι τὸ ἐμπροσθινόν, συσφίγγονται καὶ πλακάνονται ἢ μία ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην, βάζοντας εἰς τὴν μέσην των τὴν βασιλίτσαν εἰς τὸν ἀρροδιώτερον καὶ ἀσφαλτέρεον τόπον, μὲ ὅλην ἡμῶς τὴν ἀναγκαίαν της εἰρυχωρίαν.

Διὰ τὰ τῆς Φιλίωσθ κανεῖς μὲ τὰς ξένας, ἢ μπορεῖ νὰ τῆς σκοτίσῃ μὲ τὸν καπνόν, καθ' ὃν τρόπον γίνεται καὶ ὅταν ἐπιθυμῆ τις νὰ ἐνώσῃ δύο γονίδια, ἢ ὅταν θέλῃ νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο κρηνὶ μέλισσας, διὰ τὰ τῆς ἐνώσῃ μὲ ἄλλας εὐρισκομένας ἐκεῖ. Ἐὰν κανὲν Γονίδι οἰκονεύσῃ εἰς ἄλλο κατοικημένον κρηνί, αἱ μέσα ὑπερασπίζονται τὴν κατοικίαν των, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀφανίζουσι κατὰ κράτος τὸ γονίδι, ἂν δὲν τύχῃ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἀνώτερον· ἂν ὅμως εὐρεθῇ πολυαριθμώτερον, τότε αἱ μέσα ἐβγαίνουσι καὶ παραχωρῶν εἰς αὐτὸ τὸ κρηνίτων χωρὶς νὰ προξενήσῃν βλάβην, ἐπειδὴ καὶ αἱ μέλισσαι, αἱ ὁποῖαι ζητῶν τὸν τρόπον νὰ οἰκονεύσῃν, δὲν προξενῶν ἄδερμιαν βλάβην εἰς ἐκείνας τὰς ἐποιαῖς ἐκτοπίζουσι, καὶ διαφέρουσι κατὰ τῆτο ἀπὸ ἐκείνας ὅπως ἐβγαίνουσι διὰ λαφυραγωγίαν, ἐπειδὴ ὅσας ἐβγαίνουσι διὰ τοιοῦτον σκοπὸν, ἀρπάζουσι ὅ,τι ἢμπορέσουσι, καὶ αἱ ἄλλαι ἀνθίζονται κατ' αὐτῶν πρὸς ἰδιαντων ὑπερασπίσιν, καὶ εἰς τοιαύτην περιστάσιν ἀκολουθεῖ ὁ μέγας θόρυβος, ὅστις ἀκούεται μέσα εἰς τὰ λαφυραγωγέμενα κρηνία.

Αἱ μέλισσαι ἔχουσι ἔρατιν καὶ ὄσφρησιν ὀξυτάτην διὰ νὰ διακρίνουσι τὰ ἀνθη καὶ πᾶν ὅ,τι τῆς χρησιμεύει.

Ἐχουσι κάποιον προαισθητικὸν διὰ τὴν καλὸν ἢ κακὸν καιρὸν, διὰ τῆς μεταβλητῆς, καὶ διὰ τῆς βροχῆς καὶ βρονταῖς· ὅθεν τὴν προτιθεμένην ἡμέραν ἀργοποιεῖν εἰς τῆς πεδιάδες περισσώτερον, καὶ τὴν αὐριον γυρίζουσι ἰληγορώτερα· αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν, εἰς τὴν ὁποῖαν μέλλει νὰ πιάσῃ ἡ βροχή, δὲν ξεμακρύνουσι ὀλίγερα ἀπὸ τὸν μελισσῶνά των, καὶ γυρίζουσι ὅλας ὁμῶς ὀλίγον προτιθέτερα ἀπὸ τὴν βροχὴν, ἢ τὴν ἀνεμοζάλην. Ἄν ὅμως δὲν προλάβουσι νὰ γυρίσῃν, ἐμβαίνουσι ὑποκάτω εἰς κανένα δένδρον, φύλλον ἢ ἄνθος ὅσον ἢ ἀπεράσῃ ἢ κακοκαιρία διὰ νὰ ἀντιθέκωνται δὲ εἰς τὸν ἀνεμὸν, πετοῦν ποτὰ χαμηλά, καὶ διὰ νὰ προχωροῦν ὅταν τὰς φυτὰ κατὰ πρόσωπον, πηγάζουσι λοξόδρομα· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοιαύτας περιστάσεις χάνονται.

Αἱ μέλισσαι εἶναι ποτὰ πατρικαῖς τόσο ἐπάνω καθὼς καὶ εἰς τῆς ἐργασίαις των, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπέρβῃ εἰς τὸ κρηνίτων καμμίαν ἀκαθαρσίαν. Ἀγαπᾶν δὲ πρὸ πάντων τὸ κάθαρτον καὶ τῆς δυνατῆς μυρδιαῖς.

Ἡ μέλισσα εἶναι γενναῖοκαρδὸς, ἀλλὰ θυμώδης καὶ ἐκδικητικὴ, καὶ ὅσον περισσώτερον πασχίζει κανεῖς νὰ τὴν ἀποδιώξῃ καὶ νὰ τὴν ἀντιπαύσῃ, τόσο περισσώτερον καὶ αὐτὴ πεισμώνει, καὶ μέσα εἰς τὸν μελισσῶνα τίποτε δὲν ἢμπορεῖ νὰ τῆς ἀντιπαύσῃ, ἐπειδὴ μία νὰ ὀρμήσῃ, τραβᾷ καὶ τῆς ἄλλαις ἀμέσως, καὶ ὅλας καταφρονῶν τὸν θάνατον· ἀλλ' αὐτὸ τὸ

εὐκολοερέθιστον καὶ αὐτὴν τὴν κακίαν τὴν ἔχουσι μόνον τριγύρω τῶν κρηνίων των, καὶ μακρὰν αὐτῶν δὲν κάμνουσι κακίαν, παρὰ ἂν τὰς περὶ αὐτῆς κανεῖς.

Ζῶσι δὲ μὲ μεγάλην οἰκονομίαν, καὶ ἐνὸσφ εὐρίσκουσι τί νὰ βοσκῆσται, δὲν ἐγγίζουσι τίποτε ἀπὸ τὴν ἀποθήκην. Τὸν δὲ χειμῶνα, ὅταν κάμνῃ ψύχραν, δὲν τρώγουσι τίποτε, ἐπειδὴ μεδιάζουσι· ὅταν δὲ ὁ καιρὸς εἶναι μέτριος, τότε ἔχουσι ἀνάγκην τρώφης, καὶ τρώγουσι ἀπὸ τὴν ἐσωδιασμένην ἀλλὰ καὶ τότε ἀναλόγως μὲ ὅσῃν ἔχουσι, προνοῶσαι πάντοτε νὰ μὴ τὰς λείψῃ ἕως εἰς τὴν ἀνοιξιν.

Περὶ τῆς ἀρμοδίας τοποθεσίας τῶν μελισσιῶν.

Οἱ καλλήτεροι διὰ τὰ μελισσῶνα τόποι εἶναι ἐκεῖνοι, τὲς ὁποῖες δὲν πιάνει ὁ βορρῆας καὶ ὁ νότος, καὶ μάλιστα αἱ κοιλάδες, αἱ ὁποῖαι καταβρέχονται ἀπὸ βροχίαν καὶ τριγυρίζονται ἀπὸ λειβάδια. Τὰ μελισσῶνα πρέπει νὰ προφυλάττωνται ὅχι μόνον ἀπὸ τὲς σφοδρῶς ἀνέμους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ὑπερβολικὰς καύσεις, ἐπειδὴ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐμποδίζονται καὶ φθείρονται αἱ ἐργασίαι των. Πρέπει πρὸ πάντων ὁ μελισσῶν νὰ εἶναι σιμα εἰς τόπον γέμοντα ἀπὸ εὐώδη ἀνθη, διὰ νὰ γίνεται τὸ μέλι ἐξαιρετικὸν καὶ εὐώδες. Ὡφελίμοι εἶναι καὶ οἱ λόγγοι, ὅσοι εἶναι σκεπασμένοι ἀπὸ θυμῶρι, ἀγριερίγανη, μυρικήν καὶ τὰ παρόμοια. Φρόνιμον δὲ εἶναι ἢ ἀπομακρύνωνται τὰ μελισσῶνα ἀπὸ τὰς πετελάς, τὲς σμίλικας, τὰ σπάρτα, τὰς κομαρέας, τὰς ξυλοκερατέας, καὶ τὰς γαλατσίδας· ἐπειδὴ ὁ χυλὸς, τὸν ὁποῖον παίρνουσι ἀπὸ τὰ ἀνθη αὐτῶν τῶν φυτῶν, κάμνει ἀχρεῖον μέλι.

Ἐξαγωγή τοῦ μελιτος.

Ὅταν γεμιθῶσιν ἀπὸ μέλι αἱ πηλται τῶν κρηνίων, καὶ εἶναι καιρὸς νὰ τρυγηθῶσι, προετοιμάζουσι ἄλλο εὐκαίρην κρηνίον, στηρίζοντες μὲ τσίπας εἰς τὸ βάθος τὲς κορυφῆς τινὰς κρηνητήτων, ὀλίγον μέλι ἐχέσας, ἔπειτα δένουσι εἰς αὐτὸ τὸ ἄκρον μίαν πᾶνας, καὶ τὸ ἄλλο ἄκρον τὸ δένουσι εἰς τὸ κρηνί, τὸ ὁποῖον θέλουσι νὰ τρυγήσουσι, ἀφ' ὅπως πρῶτον εἴψουσι εἰς αὐτὸ κομμάτια ἀναμμένα μανηταρίε. Αἱ μέλισσαι ναρκώνονται ἀπὸ τὸν καπνόν, καὶ δὲν εἰμποροῦσι νὰ κεντρώσουσι, καὶ ἢ θειμύτης αὐτῆς τὰς βιάζει νὰ ἔβγῃν. Παίρνουσι λοιπὸν σωρηδὴν τὸν δρόμον, καὶ κατ' ὀλίγον ἐμβαίνουσι εἰς τὸ νέον κρηνί, ὅπως εὐρίσκουσι νέαν κατοικίαν, καὶ ἐμφωλεύουσι.

Ἀφ' ἔβγαλῃν τὰς μελοπήγτας, ἀφαιρῶν πρῶτον μὲ μαχαίρι τὰς τσίπας τῆς κηρῆς, ἀπὸ τὰς ὁποῖας εἶναι κλεισμένα τὰ κελλία, βάζουσι ἔπειτα τὰς πηλταις ἐπάνω εἰς κἀννιστρα τεθειμένα εἰς μέρος ὀλίγον ζεστόν. Παρευθὺς ἀρχίζει νὰ στάξῃ τὸ καθαρώτατον τοῦ μελιτος, τῆ

ἐπὶ τὸν ὀνομάζεται παρθένον. Ἄφθ δὲ πικρὴ τῆ νὰ τάζη, κατακόπτουν τὰς πύτλας, καὶ τὰς ἀφίνου πάλιν νὰ σταζοσιν, αὐξάνοντες κατ' ὀλίγον τὴν θερμότητα. Τότε, ἀφθ ἀποχρηστωσιν, ὅσον δυνατόν, τὴν κέρασιν, τὸν γόνον, καὶ λοιπὰς ἀκαθαρσίας, στίβον βαθμῆδ' ἑκάστην τὰς πύτλας. Τὸ δεύτερον τῆτο μέλι, διὰ νὰ καθαρῶσιν καλῆτερον, τὸ ἀφίνου κάμπουσαν κικιρόν ἤτυχον, τὸ ἐξαφθίζου καὶ τὸ μεταγγίζει ἡσύχως εἰς τὰ ἀγγεῖα, ὅπως θέλουν νὰ τὸ φυλάξουν.

Περὶ προόδου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἰδιαίτερος δὲ ἱστορία ἀρχαιολογικὴ καὶ βιομηχανικὴ τῆς ἀμιάτου. - Περιήματα τοῦ Ἀλδίνου. - Ἐφευρέσεις τοῦ Δαίη καὶ Φουζέου. - Βιοφελείας καὶ οικονομικαὶ παρατηρήσεις. - Παρά Ι. Νικολαΐδου Λεβαδίως, ἐν Παρισίοις.

Ὅστις σπουδάζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆ ἀνθρωπίνου νοῦ καὶ τὴν γενεολογίαν τῶν γνῶσεων, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν φιλόκαλον εὐφυίαν ἢ τὸ μεγαλεπήβολον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Αἱ βιομηχανικαὶ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστήμαι προώδευσαν βέβαια πολὺ ἀπὸ τὴν λαμπρὰν ἐποχὴν τῆ Γαλιλαίης ἢ Βάικωνος, οἱ ὅποιοι, ἀποσείταντες τὸν ζυγὸν τῶν προλήφων, ἐσύτησαν τὴν μεθοδικὴν πύξιν καὶ τὴν ἐπαγωγὴν εἰς τὴν ζήτησιν τῶν φαινομένων. Ὁ πρῶτος ἐχώρισε τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἀπὸ τὴν χημικὴν φιλοσοφίαν, καθὼς ποτε ὁ Θαλῆς, ἀπὸ τὴν θεογονίαν καὶ κοσμογονίαν (α) ὁ δεύτερος, ὁμοίως μὲ τὸν Σωκράτην, καθότι δὲν εγγενεὶ ἀρχηγὸς χημῆς ἢ αἰρεσιάρχος, εδείξεν ἔμπρακτως τῆς ἀληθείας τὸν δρόμον. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμολογήσωμεν εἰλικρινῶς ὅτι ἡ τύχη συνήργησε πολὺ εἰς τὴν ἐξήμισιν ταύτην τῶν πραγμάτων μεταβολὴν ἢ τῆτο θέλωμεν ἀποδείξει ἴσως ἄλλοτε. Ἀρκεῖ πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐπώμεν ὅτι ἀπλάτ τινες κατ' ἀρχὰς διοπτρικαί, θερμοσκοπικαί, βαρομετρικαί, ἢ ἠλεκτρικαὶ παρατηρήσεις ἔφερον τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην ἀνακάλυψιν ἢ ναυτικὴ πύξιν τὸν ἐνεθάρρυνε νὰ ζητήσῃ νέας τόπους, διὰ νὰ ἐρευνήσῃ ἢ ἐκτὸς τῆς φύσεως τὰ μυστήρια ἢ τυπογραφία, συγκεντρίζουσα ὅλας αὐτὰς τὰς διεισπαρμένας ἀκτίνας τῆς σοφίας εἰς τὴν ἐπίαν τῆς, τὰς ἀντανέκλα μὲ πλεονεκτήσαν λάμπην παντὶ τέλος, ὡς καὶ ἀγυρτῶν γελειώδεις χρυσοποιίας ἐλπίδες καὶ ὑποχίσεις ἐγέννησαν ἀνέλπιστον ἐπιστήμην νέαν, τερπνὴν, ἀχανῆ, τερατουργόν, ἢ ὅποια ἔχουσα ἀντικείμενον ὅλον τὸν ὑλικὸν κόσμον, ἀρέγει βοηθείας χεῖρα εἰς ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ τελειοποιεῖ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὰς τέχνας. Ἀλλ' εἶναι πιθανόν ὅτι πολλὰ, ἀφ' ὧσα τὴν σήμερον θεωροῦνται ὡς νεώτεραι ἐφευρέσεις, ἦσαν γνωστά εἰς τὰς παλαιὰς ἢ πυρκαϊὰ τῆς Πτολεμαϊκῆς βιβλιοθήκης εἰς τὴν

α. Geogr de Divi. - Διογ. Λαέρτ. ἐν βίῳ Θαλέου. - Πλούτ. Περὶ Ἀρεσκ. φιλοσοφ.

Ἀγυπτῶν, καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς εἰς τὴν Ῥώμην, ἢ δυσκολία καὶ τὸ διαπικρὸν τῆς μεταγραφῆς, ἢ ἀμάθεια καὶ δεισιδαιμονία τῶν μοναχῶν, οἱ ὅποιοι ἐθυσίαζον πλούτεια χειρόγραφα εἰς εὐτελεῖς αἰτίαι, ἢ τυφλὴ καὶ ὑπερβολικὴ φιλομάθεια τῆ Ἀβισσῶδ' Ἀμμιαμὸν ἢ Ἀλμαμὸν (β), κατὰ δὲ τὸν Σελισβερίν, καὶ αὐτὸ τῆ Νεζικινζηνῆ Γρηγορίῃ ὁμισαλλόδοξος (intolerant) ζῆλος, μᾶς ἀπετέρησαν διὰ παντὸς πλῆθος φιλολογικῶν συγγραμμάτων ἄλλα καὶ εἰς τὰ ἀπολειθθέντα ὀλίγα εὐρίσκομεν πολλὰς γνῶσεις, τὰς ὁποίας ἐπεξεργασζόμενοι μόνον οἱ σημερινοὶ, θεωροῦνται ἐνίοτε ὡς ἐφευρέται.

Τοιαύτη εἶναι ἡ χρῆσις τῆς ἀμιάτου. Τὸ ὀρυκτὸν τῆτο χωρίζεται εὐκόλως εἰς ἵνας μεταξ' στίλβοντες, ἀναλύεται δ' ὀυκόλως ἀπ' τὴν ἠλεκτρικὴν μηχανήν ὅθεν τὸ μεταχειρίζονται οἱ φυσικοὶ ὡς γέφυραν τῆ ἠλεκτρικῆς ρευτῆ εἰς πολλὰ περάματα. Ὅταν ἐπιθῆ εἰς τὸ πῦρ, ἀντὶ νὰ καθῆ, καθαρίζεται ἀπὸ τὸν ῥύπον, καὶ γίνεται ὀπωσῶν ἐλαφρότερον. Χημικῶς θεωρούμενον, εἶναι γαλιαντὸν ἀσβέστιον καὶ στυπτηρίας (silica de chaux e d'alumine) (γ). Ἦτο πάλαι ποτὲ κοινὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐμεταλλεύετο δὲ μάλιστα εἰς τὴν Κέρυσον, τὴν Κύπρον καὶ τὴν Σμύρνην τὴν σήμερον δὲ εὐρίσκεται ἔς πολλὰς ἄλλας τόπους, οἶον, Ἀνατολ. Ἰδίας, Βρασιλίαν, Ἀγγλίαν, Σκωτίαν, Σιθηρίαν, Γαλλίαν, Βέλγιον, Ἰταλίαν (καὶ μερικῶς τὴν Κύρον καὶ Σαβωδίαν) κτλ. (δ). Ὁ Πλίνιος ἱστέει (ε) ὅτι ὕφαινον ἐξ αὐτοῦ ὀθόνια, εἰς τὰ ὅποια ἐτέλειστον τὰς νεκρὰς τῶν βασιλέων, διὰ νὰ μὴ συγχιθῆ ἢ κόμισ μὲ τὴν τέφραν τῆς πυρᾶς, ἢ ὅτι εἰς τὸν καρόν τε ἦτον ἰσότημον μὲ τὰ μαργαριτάρια. Ὁ Πλέταρχος λέγει ὅτι εἶχε παύσει πρὸ πολλῆ νὰ ἐκφέρεται ἀπ' τὴν Κέρυσον (ς) τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἀναφέρει ἢ ὁ Στράβων (η). Ὅπως καὶ ἀν εἶναι, αἰετωτεροὶ δὲν κατάρθωσαν ἕως τῶν ἐσχάτων χρόνων νὰ ἱεραγῆσιν καθαρὰν τὴν ἀμιάτον, καθὼς οἱ παλαῖοι, ἀλλὰ τὴν ἐσμιγν μὲ λιναρίον ἢ μαλίον. Ὁ τρόπος τῆς κατεργασίας καὶ παρασκευῆς εἶναι τοιοῦτος κατὰ τὸν Κιαμπίστην: Διαβρέχεται πολλὰκις εἰς ἐλαδίον, ἢ ζεῖν νερόν, τρίβεται, χωρίζεται εἰς τρεῖς χᾶς, ξηραίνεται ἢ ὕφαινεται μὲ ἐν ἀπὸ τὰ εἰρημένα νηματώδη φυτὰ ἔπειτα ῥίπτεται εἰς πῦρ, διὰ νὰ κατακαῆ ἢ ἐτερογε-

β. Ἰδ. Βιογραφ. Λεξικ.

γ. Dumas chimie appliquée, aux arts Τίμ. Β.

δ. Ἐγκυκλιπ. Τομ. Α ἐν λέξ. - Λεξικ. τῶν Φυσ. Ἐπιστ. κτλ. - Βολταίρος, Ἱστορ. Πέτρον τοῦ Μοναχου.

ε. Hist. Natur. L. 19, Ch. 1.

ς. Περὶ τῶν κατὰ κράτος ἐμμορφῶν τὴν Πυρίαν.

η. Γεωγρ. Β. 10.

κῆς ὕλη. Τὰ κροκίδια μεταχειρίζονται καὶ εἰς ἄλλα, μάλιστα δὲ ὡς θρυαλλίδας, ἤτοι Φωτύλια τῶν Γαλιεῖ λεγομένων ἀγρύππων λύχνων (θ), καὶ ὡς σπόγγον εἰς τὰ λεγόμενα πυρεῖα (ι). Ἄλλ' εἰς τὴν Κύβρον τὰ ἀναδεδουσι καὶ μετὴν ἀργίλον, καὶ τὰ ἐκ τῆς μίγματος τῆς κεραμεύμενα ἀγυῖα κρατῶσι στεγανώτερα τὴν θερμοκρασίαν τῶν ἐμπεριεχομένων ὑγρῶν. Ἰταλιῶτις γυνή, Sera Ferpen e de Couco, ὕφανεν ἐχάλας διάφορα ἐπιπλα, καὶ μάλιστα κεφουφαλικά δικτυώματα (denteles) γλαφυρότατα (κ). Βανιάσης τις ἐτύπησεν ἀμιάντη ἐργαστήριον εἰς Βαλτελίαν· ἕτερός τις ἔφερεν ἀπὸ τὴν Σιθρίαν πανίον, τὸ ὁποῖον προταμοίαιζε πολὺ μὲ τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸ Βατ κίον, ἔχον 20 ποδῶν μῆκος καὶ 16 πλάτος. Μετὰ ταῦτα κατεσκευάθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ χαρτίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτυπώθησαν βιβλία διδασκτικά (λ). Τσαύτας χημικὸς εἶχεν ἡλίθως αὐτὴ ἕως τοῦ 1829 ἔτος, ὅτε ὁ Ἀλδίης, σοφὸς Ἰταλὸς, ἐπρόβαλεν εἰς τὸ Γαλλικὸν Ὑπεργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ὅτι, ἐνδυμένοι μὲ φορέματα ἀμιάντινα οἱ πυροσβέσαι, δύνανται νὰ ἐμβῶσιν ἀκινδύνως εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊῆς. Τὸ περὶ τῶν πειραμάτων τῆς ὑπόμνημα ἐξήλθε εἰς τὴν ἐρητύριον τῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τὴν Ἄρειον Πάγον ἔχων τῶν σοφῶν τῆς Ἑυρώπης κατασημάτων. Νέαι δοκιμαὶ ἐπεχειρίσθησαν, καὶ παρόντων πολλῶν ἀξιοματικῶν καὶ Ἀκαδημικῶν, ἐξ πυροσβέσαι διεπέρασαν τὰς φλόγας ἀβλαβῶς, ἀφ' ἑμειναν, ὁ μὲν 2, ὁ δὲ 3 λεπτά, μετὰξὺ αὐτῶν· εἰς μάλιστα ἐβάσταζεν εἰς τὴν ἀμμοτῆ καὶ μικρὸν παιδίον ἐνδυμένον ὁμοίως καὶ χωμένον εἰς σπυρίδα. Τὸ πρᾶγμα ἐφάνη ἀληθὲς καὶ φιλόδηρον· ὅθεν ἡ Ἀκαδημία ἐβράβευσεν τὸν ἐπισητὴν Ἀλδίην μὲ 8000 Φρ. Οἱ πυροσβέσαι, ἐκτὸς τῆς ἀμιαντίνης φορέματος, εἶχον καὶ θάρακα πλεκτὸν ἀπὸ σύρμα σιδήρεο λεπτότατον. Πρὸ πολλῆς ἤδη ὁ μεγαλοφυῆς χημικὸς τῆς Ἀγγλίας Δαυῆς εἶχεν ἀποδειγμένον ὅτι ἡ φλόξ δὲν διαπερᾶ τὸ τοῖστον πλέγμα, ὅταν εἶναι πυκνόν, ἐπειδὴ ἡ θερμότης ἀφανίζεται σιροπιζομένη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τὴν ἀκρὴν θερμοαγωγίαν τῆς σιδήρεο (μ). Εἶναι τόποι, ὅπου ἀναδίδεται αἰερίον τι λεγόμενον ὑδρογονῶχος ἀνδραξ, καὶ ἐξά-

δ. vanilleuse. — ι. briquets, τὰ ὅποια εἶναι πολυάριθμα, ἀνεκλήρουτα εὐκολοτέρων τῶν κροκίων τῶν παρ' ἡμῶν λεγομένων πυροβολικῶν.

κ. Société d'encouragement pag. 166.

λ. Λεξικὸν τῶν Φυσ. Ἐπιστ.

μ. Σημειωτέον ἐν ταῦτα χάρην τῶν ἀνηκούστων τῆς φύσεως ὅτι κακοὶ θερμοαγωγοὶ λέγονται ὅσα σώματα δυσκόλως μεταδίδουσι τὴν θερμότητα ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐκτασεως τῶν, καλὸί δὲ, τὸ ἐναντίον. Παρ. χάρ. ἂν, κρατῶν τις μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα ῥαβδὸν αἰδηρᾶν, μὲ τὴν ἀριστεράν δὲ, ξύλινην, υδρινήν, ἢ ελεφαντινήν, χροστὴν τὴν μίαν αὐτῶν ἄκρην εἰς ἀ. θρακίαν, ἢ τὴν βαπτιστὴν εἰς ζεστόν νερόν, δελεῖ αἰσθητῶς μετ' ὀλίγον τὴν θερμότητα εἰς τὴν δεξιάν, καὶ σχεδὸν διπλοῦ εἰς τὴν ἀριστεράν. Ἄρα τὰ μέταλλα εἶναι ἀγαθοὶ θερμοαγωγοί· ἐπεὶ τοῦτο τὰ νομίματα, ὅσα φέρομεν, εἶναι ζεστότερα παρὰ τὰ φορέματά μας, κτλ.

πτεται αὐτόματον. Οἱ ἄνθρωποι ἀφελῆνται ἀπὸ τὴν θερμότητα ἐφῆνον· τις πλίνθες, ἢ καίοντες ἀσβεστον (ν). Ἀλλὰ τὸ αἰερίον τῆτο ἀναδίδεται μάλιστα εἰς πολλὰ μέταλλα, καὶ ὅταν περισσεύσῃ, ἐκπυροσφορεῖ φρικτὰ, ὥστε οἱ μεταλλευταὶ ἢ πίπτουσι νεκροί, ἢ καταχάνονται εἰς τὰ σκοτεινὰ ἐκείνη ὑπόγεια, ἢ βλάπτονται τεράχιστον εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος. Ὁ σοφὸς χημικὸς τῆς ἡλευθέρας ἀπὸ τὸν μέγαν τοῦτον κίνδυνον, κατασκευάσας ἀπὸ τοῖστον πλέγμα σιδήρεο σύρματος φανέρην, ὅπως, ἐφ' ὅσον τὸ αἰερίον ἐξατμίζεται ὀλίγον, καίεται βαθμηδὸν μὲ τὸ φῶς τῆς θρυαλλίδος· ὅταν ὅμως αὐξήσῃ, τότε ὅλον τὸ φανέρην γεμίζει ἀπὸ φλόγα, καὶ ὁ ὑπονομοποιὸς πρέπει νὰ φύγῃ, πρὶν αὐτὴ διαδοθῇ εἰς τὰ ἐξω· ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι, μίλις σέβη τὸ φῶς, ἐν σύρμα πλατινίου, περιτειλιγμένον εἰς τὴν θρυαλλίδα, ἀναλαμβάνει καὶ ἐξαρκεῖ νὰ φωτίσῃ τῶν δυστυχῶν τῆτων ἀνθρώπων τὰ βήματα.

Ὁ σοφὸς Γαλλοσάκης, ἀπολαγίζομενος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐξ ὀνόματος τῶν ἀνμασμένων παρ' αὐτῆς ἐπιστατῶν εἰς ἐξακρίβωσιν τῶν πειραμάτων τῆς Ἀλδῆς, εἶπεν ὅτι εἶναι φόβος, μήπως ἐκλείψῃ ἡ ἀερίοδις πρὸς ἀναπνοὴν αἰερίο εἰς τὴν ἔστω ἐνδυμένους πυροσβέστας. Τῶντι ὁ αἰερίο καμίνε (Φέρεου), ὅπου καίεται ἢ ἐκείνη ἤδη ὕλη, εἶναι ἀμμοτῆς στοιχείο ἐκείνη, τὸ ὁποῖον ζωογονεῖ τὴν πνεύμονας συγκερασμένον μὲ τὸ ἄζωτον ὅθεν εἰς μεγάλας πυρκαϊῆς ἢ ἀσφυξία εἶναι ἐπίφοβος. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὰ δομάτια, ὅπου καίεται πῦρ, ὁ μὲν ψυχρὸς αἰερίο εἰσέρχεται κάτωθεν, ὁ δὲ ζεστός ἐξέρχεται ἀνωθεν, ἐσυμβέλευσεν ὁ Γαλλοσάκης νὰ προσεθῇ εἰς τὴν ἄλλην σκευὴν τῶν πυροσβεσῶν καὶ σύριγγα δερματίνην (παρ. χάρ. ὡς ἡ τῶν Τουρκιστῶν λεγομένων ναργιλέδων), ἡ ὁποία τελισσομένη περὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς πύθας ἕως εἰς τὸ στόμα ὑποκάτω τῆς ἐξωτερικῆς φορέματος, δύναται ὁπωσὲν μὲ τὸν ὁποῖον περιέχει αἰερίο νὰ παρατείνῃ τὴν ἀναπνοὴν ἐπ' ὀλίγον. Εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον νὰ γυμνάζωνται οἱ πυροσβέτται, καθὼς οἱ κολυμβηταὶ, νὰ τὴν ἐμποδίζωσιν ὅσον δυνατόν περισσότερον. Γενικῶς ὁ Γαλλοσάκης ἀποβάλλει μὲν τὰ μεταλλικὰ ὑφάσματα, καθὼς δυσκολεύουσι τὰς κινήσεις, ἀντὶ δὲ τῆς ἀμιάντης, ἡ ὁποία εἶναι εἰσέτι δυσπόριστος, κρίνει ἀερίοδις τὰ μάλλιννα ἐνδύματα, προδιαβρεγμένα εἰς ἅλας ἀμμωνιακὴν ἢ βόρακα (ξ). Πλέγμα ὅμως συρματερόν εἰς εἶδος ἀσπίδος, καὶ διάφραγμα τοῖστον διὰ

ν. Εἰς τὰ Ἀπέννινα ὄρη, τὴν Πιστοραϊκάν, Βαργιάτσον, Ἀγ. Βαρθολομαῖον, Λαγαστρίαν, Περσίαν, Μεξικόν, κτλ.

ξ. Νομίζω ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ χρυσοχόοι μεταχειρίζονται αὐτὴν τὴν ὕλην ἀκίβηρα τῆς προς κατασκευὴν κολπῆς, καὶ ὅτι τὴν ὀνομάζουσι μπουρανα.

νά ἐμποδίξῃ τὴν φλόγα, εἶναι ἀξιώλογα ἀμυντήρια (ο). Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Φέξιος, διδάττικως χημικὸς εἰς Μόναχον, ἐπενόησε καὶ κατασκευάσεν εὐτυχῶς ἀπὸ κάλιον, ἀνθρακὰ καὶ χαλκίαια, ὑελον ἀναλυτὸν, μὲ τὸν ὁπιῶν βρεχόμενα τὰ ὑφάσματα γίνονται ἀκαυτὰ· αὐτὸς θέλει γενῆ ποτε βέβαια χρησιμώτατος. Ἀμέως τὰ χερτὰ τῶν σκιηκῶν διακοσμήτεον βρεγμένα εἰς αὐτὸν (π), καὶ κάρδοι, ὅπερ περιέχεται πυρῆτις κόνις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δὲν φοβῶνται πλέον πυρκαϊάν, καὶ μάλιστα ἀπλῆς σπινθῆρας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιζόμεθα τὰ ἑξῆς: — 1. Ὅτι τὸ μαλλίον εἶναι κακὸς θερμαγωγός, δηλ. δυσκόλως ἀφίνει τὴν θερμότητα νὰ τὸ διαπεράσῃ, ἢ τὴν ζέτην τῆ ἀνθρωπίνου σώματος νὰ ἐξελκίμίζεται — 2. Αὐτὸ εἶναι προκρίτωτερον διὰ τὰ φρέματα τῶν μικρῶν παιδῶν, ὅσα σύρονται τριγύρω εἰς τὴν πυρεστίαν τὸν χειμῶνα. Πολλὰ γυναῖκες ἐκίησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς, ἐνδυμένας λιῶ ἢ μεταξωτά· ὁ Βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Στανίσλαος Λεζίνσκιος τοιαῦτον ἔλεσεν τέλος ἐλκεῖν (ρ). — 3. Ὅταν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν ψυχρὸν ἢ ζεσθὸν ὅ,τιδήποτε ὑγρὸν, ἀρκεῖ νὰ τελιξώμεν τὸ δοχεῖον μὲ ἓνα κακὸν θερμαγωγόν, ψίαθον, μαλλίον, κτλ. Γὰρ περιφράγματα τῶν παγοθηκῶν εἰς τὴν Γαλλίαν εἶναι ἀπὸ ξύλου σκεπασμένα μὲ ψίαθον ἔσθθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ μεταξὺ τῶν ὁποιῶν τριβάζεται ἀχυρον. — 4. Ἄν τὸ μαλλίον διὰ τὸν προειρημένον λόγον προκρίνεται ἀπὸ τὸ λινάριον καὶ βαμβάκιον, ὑγιεινῶς ὅμως θεωρούμενον διαφέρει, καθότι, ὅταν καὶ ἂν πληθῇ πρὸ τῆς θαλασσιβρυγίας, διατηρεῖ πάντοτε χερδὸν ἴχνη λιπαρῶς τινοῦ ὕλης (αἴτυπος, γράσος) ἔσθεν εὐκόλως ἀπὸ μὰτίζεται τὰς ὀσμάς καὶ τὰ μιάσματα, καὶ ἀπολύθως εἰς ἐπιδημικὰς ἀδυναμίας γίνεται ὑποπτον, καθὼς καὶ τὸ βαμβάκιον τὸ δὲ λινάριον ὑγρανθὲν ξηραίνεται ταχύτερον, καὶ ὁ ἐξελκτισμὸς οὗτος τῆ ὑγροῦ ἀφαίρει τὴν θερμότητα τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο εἶναι ψυχρὰ τὰ λιῶ ἐνδύματα. — 5. Τὸ πλέον ἐπίβελον καὶ νοσῶδες εἶναι τὸ μεταξωτὸν, καθότι εἶναι ἀδιαχώρητον ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα, καὶ κρατεῖ, ὡς εἶπεν, τὸ σῶμα εἰς διηκενὲς ἀτμῶδες λητρῶν· εἶναι ὅμως ἐξ ἐναντίας ἐπιτηδειότατον προφυλακτικῶν τῆ μαλυσμάτος καὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ὑγρασίας. — 6. Τὰ ἄλατα, καθὼς τὸ μαγειρικόν, τὸ ἀμμωνιακόν (νισσαντήρι Τερκ.), τὸ νίτρον (γυβερτζελὲς Τερκ.), ὁ βόραξ, κτλ. μεταβάλλουσιν εἰς δυσφλογίτους τὰς ἐμπυρευματικατάτας ὕλης παρ. χ. δαλ' εἰς βρεγμένους εἰς ἀλυμρὸν νερὸν, καὶ ξηραμένους ἔπειτα, δυσκόλως κατακαίεται κτλ. — 7. Ὅταν συμβῆνῃ πυρ-

ο. Annales de physique et de chimie. 1809.

π. Κατὰ τοὺς Γαλλικοὺς νόμους ὑπάρχει πάντοτε μέγα δοχεῖον γεμάτου νεροῦ εἰς τὰ θέατρα, καὶ πυροσβέσται ἐτοιμοί.

ρ. Ἰδ. Ἰστ. — Λεξικ. Βωγρ.

καὶ εἰς παραθαλασσίους τόπους, πρέπει νὰ προκρίνεται τὸ θαλάσσιον νερὸν, καὶ παντῆ ἄλλῃ, τὸ φρεάτιον· ἐπειδὴ περιέχονται εἰς αὐτὰ πολλὰ ἄλατα. Τὸ δὲ κοινὸν νερὸν ἀφαιρεῖ μόνον τὴν θερμὴν ἀποδεικνύει μάλιστα ἢ χημικὰ ὅτι δύναται πολλαῖς, ὅταν χύνεται εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ ὄχι περὶ αὐτὴν, ν' αὐξήσῃ τὴν φλόγα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΗΡΩΙΚΑ.

Ὁ Κατσαντώνης.

Ἄντώνις μᾶς ἀρρώτισε, τὸν ἐπίασεν ἢ Θέρμη,
Τρεῖς μῆνας εἶχε ἀρρώτος, εἰς τὸν λ' ζῶν λοζωμένος·
Κι ὁ Μωχερδάρης τῆμαθε (κάποιος φίλος τῆ τῶπε),
Φθειάνει ψαμί εἰς τὰ Τρίκκαλα, νὰ κάμῃ τὴν χοσιάδα·
Τρία μπόλέκια γίνηκε, τὰ τρεῖ' ἀράδ' ἀράδα.
Κι Ἄντώνις τό εἶδε εἰς τ' ὄνειρον, εἰς τὸν ὕπνον πῆ κοιμῶταν·
(Θολὸν ποτάμ' ἀπέρναγε, θολὸν κ' αἱματωμένον,
Καὶ πέρα δὲν ἀπέρασε, καὶ πέρα δὲν ἐβγήκε.)
Κ' ἢ συντροφιά τὸν ἔλεγε, Τσόγκας καὶ Λεπενιώτης:
—“Σηκῶσ' Ἄντῶν' νὰ φύγωμεν, ν' ἀλλάξωμεν τὸν τόπον,
„Κ' ἢ παγανιά μᾶς πλάκωσεν, αὐτὸς ὁ Μωχερδάρης·,
—“Εγὼ σὰς λέγω, δὲν ἔμπορῶ, καὶ σεῖς μὲ λέτε, σήκω.
„Γιὰ πιάσε με, νὰ σηκωθῶ, καὶ βάλτε με νὰ κάτσω.
„Ἀπόψ' εἶδα εἰς τὸν ὕπνον με, εἰς τὸν ὕπν' ὅπῃ κοιμῶμεν·
„Θολὸν ποτάμ' ἀπέρναγα, θολὸν κ' αἱματωμένον·
Κ' ἀκόμ' ὁ λόγος εστεικε, καὶ ἢ συντυχία κρατιέταν.
Κ' αἱ Τῆρκοι τὲς ἐπέτρωσαν

Ὁ Λεπενιώτης.

Ἔσεῖς περὶ ἄγρια κ' ἡμερα, ἄγρια κ' ἡμερωμένα,
Ἔσεῖς δελεῖαν δὲν ἔχετε αὐτῆ εἰς τὰ Βαλτοχώρια.
Διαβάτ' ἐπάνω εἰς τ' Ἀγραφα, ψηλά εἰς τὰ Βλαχοχώρια,
Νὰ βεῆτε τὲς ἀρματωλὲς καὶ τὲς Λεπενιώτες·
Σὲ τί βενὰ νὰ βεῖσκωνται, σὲ τί κεφαλοχώρια.
Ὁ Νεικο-Θέος φώναξε πὸ μὲσ' ἀπὸ τὸν πύργον:
—“Βεῆτε τὲς ἀρματωλὲς καὶ τὲς Λεπενιώτες!
„Γυναῖκας δὲν ἀρίζομεν, κορίτσια καὶ νυφάδας! ..
Κι ὁ Λεπενιώτης φώναξε, καὶ λέει τῆ Νεικο-Θέου:
—“Νεῖκο, σὰν εἶχες πύλεμον, δὲν μ' ἐσελθες χαμπέρι,
„Νὰ μᾶσαι τὰ μπόλέκια με, πῆ τὰ χω σκουρτισμένα,

„Τὸν Τσιόγκαν ἔς τὴν Νευρόπολιν, Φραγκίτζην ἔς τὴν Ρενθίαν,
 „Κί αὐτὸν τὸν Γιάννην Παταριάν, πῆταν ἔς τὸ πέρα κόλι;
 „Γιὰ νὰ βλεπες τὸν πόλεμον, τὸ κλέφτικον τρεφέκι! „

Ἡ λιγερὴ εἰς τὸν ἄδην.

Τρεῖς ἀνδρειωμένοι βέλονται νῆλθεν τὸν πάνω κόσμον,
 Κ' ἡ λιγερὴ τὸ ἔγειψε, κ' ἡ λιγερὴ τὲς λέγει:

—“ Πάρτε μ' ἀνδρειωμένοι με κ' ἐμὲ τὸν πάνω κόσμον. „
 —“ Πῶς νὰ σὲ πάρω, λιγερὴ, πῶς νὰ σὲ πάρω κίρη,
 „ Πῶ σὲ βροντῶν τὰ βῆχά σε, Φυσῶν κ' τὰ μαλλιά σε,
 „ Κτυπάει κ' τὸ καλὶγί σε, καὶ μᾶς αἰκίει ὁ Χάρος; „
 —“ Ἐγὼ τὰ βουχὰ βγάνω τα, κ' τὰ μαλλιά τὰ κῆσω,
 „ Καὶ τὰ καλιγοπάπτωτα ἔς τὴν σκάλαν τ' ἀπιθῶν.
 „ Πάρτε μ' ἀνδρειωμένοι με κ' ἐμὲ τὸν πάνω κόσμον,
 „ Ὅπ' ἄφιστα μικρὸ παιδί, μικρὸ παιδί ἔς τὴν κούνιαν,
 „ Κλαίει τὴν νύκτα γιὰ βυζί, καὶ τὴν αὐγὴν γιὰ μάναν,
 „ Καὶ ἔς τὰ γλυκοχαράματα, ποῖος νὰ τὸ λυτοδέση! „

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἀθηναῖς.

Ἐἰς τὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀκατάπαυστος κατὰ τὸ παρὸν ἐνασχόλησις τῶ ἐνταῦθα εὐρισκομένῳ μικροῦ μέρους τῆς ἐθνικῆς τυπογραφίας, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ πιστήρια ἐτυπῶντο τὸ παρὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, μὴ βιάζει νὰ διακόψωμεν προσωρινῶς τὴν ἐκδοσιν αὐτῆ.

Εἰς δημοσίαν διαιτελοῦντες ὑπεργίαν, δὲν ἠδυνάμεθα εἰμὴ παρέργως πῶς ν' ἀναδεχθῶμεν τὴν ἐπισπασίαν συλλογῆς, ἣτις, διὰ τὸ πολυπύκιλον τῆς ὁποίας περιλαμβάνει ὕλης, εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἀξία πολλῆς ἀσχολίας: τὴν ἀνεδέχθημεν δ', θαρροῦντες μᾶλλον εἰς τὴν σύμπραξιν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ καλοκαγαθίαν μᾶς εἶχον ὑποσχθῆτινες τῶν πεπαιδευμένων μαγεωνῶν οἱ προξένου φανίτες μας εἰς τὴν ἐπιχείρησιν. Ψευδῆνες δ' ἐπὶ πολὺ τῶ ἐλπίδων, ἐπροσπαθήσαμεν ἐκ τῶν ἐνότων ν' ἀναπληρώσωμεν ὅπως τὴν ἔλλειψιν, ἀν καὶ δὲν καταρθώσαμεν κατὰ πάντα τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν μας.

Ὅταν ἐπαναλάβωμεν εἰς αἰσιωτέρας περιστάσεις τὴν ἐκδοσιν τῶν Ἀναλέκτων, θέλομεν εὐρεθῆ, ἐλπίζομεν, πραγμηθευμένοι μὲ τὰ ἰνομαστότερα περιοδικὰ τῆς Εὐράπης συγγράμματα, ἐξ ὧν ὠφελέμενοι, θέλομεν δυνηθῆ ν' ἀποδείξωμεν τὸ ἔργον τελειότερον, καὶ ἀξίον τῆς ὑποδοχῆς, τὴν ὁποίαν εὐμενῶς ἤδη εἶλαβεν ἀπὸ τὸ κοινόν.

Ὁ Ἐκδότης

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 25 Μαΐε 1831.

Γ. Χρυσίδης.